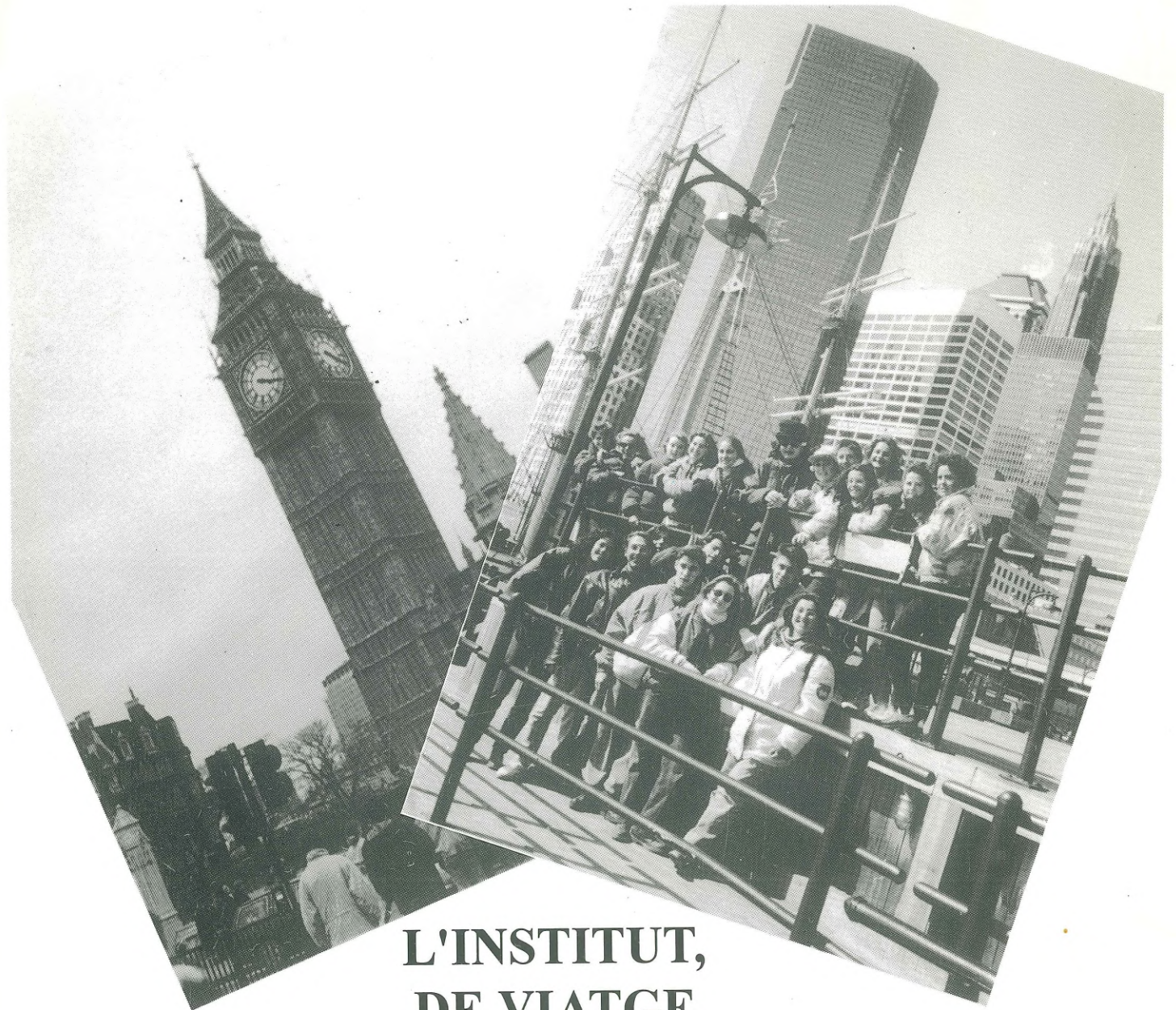

ATARÀXIA

I.B. JOAN ORÓ

Nº 3 - Juny 1993

**L'INSTITUT,
DE VIATGE**

Els premis Ricart '93

Història del "Joan Oró"

Els Isards

Guiomar, el último amor de Machado

Col·laboradors:

J. Àlvarez, J. M. Baldomà, C. Beà, L. Beà, M. Bernad, O. Bertran, C. Calvo, M. A. Camacho, R. Camats, C. Carrera,
I. Castel, J. Costa, S. Doblado, E. Domínguez, J. Felis, R. Fernández, N. Ferrera, R. Florensa, A. Gómez,
X. González, M. R. Guiu, D. Ibars, O. Javierre, M. A. Julià, A. López, S. Lladonosa,
S. Manzano, M. Martí, O. Martínez, P. Mestres, J. Módol, O. Orduna,
P. Otero, M. A. Planas, M. C. Quevedo, J. M. Rius, C. Rizos,
M. A. Rubio, M. Sabaté, I. Sáez, C. Serra,
D. Servat, S. Sisteré, C. Urbano,
A. Urdániz, V. Vélez,
J. R. Villas.

Coordinació: J. Costa

Impressió: Imprèss - Servei

Dipòsit Legal: L-755-1992

ÍNDEX

L'INSTITUT

-De viatge.....	3
-El "Joan Oró": un poco de historia.....	7
-¡Cómo somos!.....	8
-Esports, música i teatre.....	9

EL REPORTATGE

-150 Aniversario del "Màrius Torres".....	11
-L'objecció de consciència.....	14
-Brujas, noches y aquelarres.....	16

OPINIÓ

-¿Por qué Ataràxia?.....	17
-L'home del sac.....	18
-Todos verdes.....	19

EL LIBRO RARO Y CURIOSO

-L'herència de Prometeu.....	20
-Guimar, el último amor de Machado.....	21

L'ESPORT

-Els Isards.....	23
------------------	----

LITERATURA

-Premis "Ricart '93"	
-Entrevista a los ganadores.....	24
-Una carta des de Roma.....	25
-Ocàs roent.....	29
-Carpe diem.....	31
-La vellesa.....	32
-Capítulo II de Asesinato en el Joan Oró.....	33
-Natura morta.....	35
-Hetaira.....	35

DE VIATGE

Durante este curso, estudiantes del "Joan Oró" han conocido mundo: Estrasburgo, Munich, Londres, Boston o Pezenás, por todas partes por donde han andando, dejaron feliz memoria de su visita. Esta es la crónica de esos viajes.

LONDRES

Se me ha pedido que haga la crónica de un viaje anunciado, esto es, el de tercero a Londres. Nos pusimos en camino la mañana del domingo siete a las siete de la mañana. A través de los cristales empañados de los autocares, vimos a nuestros familiares despedirse como en las antiguas películas americanas: rodeaban el carromato con lágrimas en los ojos. En el interior nos preocupábamos del asiento que ocuparíamos o de cómo nos arreglaríamos los de francés para entender el inglés.

La primera parada la hicimos en Nîmes, ciudad que me pareció resultado de la mezcla entre moros y cristianos. Con gentes de todos los colores, los españoles parecíamos distinguirnos, pues todos nos miraban de forma extraña. Decíamos cosas a la gentes con la seguridad de no ser entendidos, pero ¡oh sorpresa!, un francesito se giró y en castellano chapurreado dijo que nos entendía; seguimos entonces en catalán para despistarle, pero ante nuestro asombro nos contestó también en esta lengua: resultaba que su madre era catalana. Fue super amable y nos acompañó en un largo recorrido turístico a Nîmes, tan largo que después nos las vimos y deseamos para volver al autobús.

También resultó curiosa la degustación de los famosos "crêpes" franceses, muy buenos por los que dijeron mis compañeros, pero que yo no tuve estómago para probarlos ya que las cucarachas también parecían estar hambrientas y merodeaban por allí, a no ser que fuera un reclamo publicitario.

Tras la visita a Nîmes, nos tocó todo el día de autocar, con las breves paradas de las áreas de servicio de la autopista; y no era difícil, por las películas que nos ponían, encontrarnos fritos con la llegada de la noche. Los pocos que sobrevivimos a estos films adormecedores nos pudimos deleitar con un concierto único: los ronquidos del Sr. Infante. Después, a la mañana, con el Ferry llegamos al continente anglosajón, y tardamos relativamente poco en alcanzar Londres. Hicimos la primera parada turística

en Greenwich, lugar del famoso meridiano 0, y aprovechamos también para visitar el Museo Naval, donde los que no sabían inglés se enteraban de poco. Allí cerca estaba el glorioso barco Cutty Sark, que vimos antes de comer por los alrededores. De vuelta hacia los autocares pudimos comprobar que los conductores ingleses no son como los de aquí, ya que respetan mucho los semáforos: si cruzas en rojo o miras a la izquierda te atropellan.

El albergue en donde nos hospedamos, el "Central Club", estaba situado cerca del Museo Británico y del famoso barrio londinense del "Soho", dedicado preferentemente a la diversión. Teníamos piscina, gimnasio, sala de baile, etc. Las habitaciones estaban bien equipadas, con televisory cafetera, y la comida era regular. Después de comer-cenar salimos a inspeccionar la ciudad, y encontramos amables a los londinenses, más que a los españoles que vivían allí, que eran unos caraduras que nos tomaban el pelo. El toque de queda oficial para estar en el albergue eran las once de la noche.

Al día siguiente fuimos a ver el impresionante Jardín Botánico, donde comimos al aire libre. En las jornadas siguientes visitamos el magnífico Museo Natural, que era enorme y en donde se podía ver desde un dinosaurio hasta el cuerpecito de una mosca y demás parásitos de nuestros hogares; el majestuoso Museo Británico, con su arte clásico y sus momias egipcias; la enigmática Torre de Londres, donde guardan las joyas de la corona; la Tate Gallery, de arte moderno, etc.; y ya paseando nos encontramos con el suntuoso Parlamento,

el Big-Ben, Buckingham Palace, la zona ministerial y la "City" de los negocios.

Pese a no saber inglés, no era difícil encontrar gentes que te entendieran, y eso le costó a más de uno un buen corte, como cuando aquellos compañeros vieron que se acercaba una nativa y uno dijo: "Tócale el culo, que es sorda". La chica se giró y les reprendió en castellano.

Una de las noches fuimos a un Pub que se llamaba "Madrid", donde los camareros eran españoles. Allí hubo redada, pero a nosotros no nos molestaron, aunque nos advirtieron que los menores tenían el alcohol prohibido.

Bueno, y tomamos el metro, visitamos Hyde Park, subimos en los típicos autobuses de dos pisos, hasta comimos un perrito caliente inglés, y la última noche salimos todos juntos, alumnos y profesores, a una discoteca protegida por cuatro torres jamaicanas, cuatro negrazos que velaron por nuestra seguridad. El último día visitamos el famoso pueblecito medieval de Canterbury, y a la vuelta, en Figueras, el surrealista Museo Dalí.

Anécdotas hubo muchas, como a continuación os contarán mis compañeras, y yo recuerdo cuando nos fuimos de tiendas, por la noche, al "Soho", y allí vendían de todo menos ropa, y la gente era de los de la cara oculta de la ciudad: borrachos, vagabundos, travestís, etc. No sabíamos que era el barrio alegre londinense.

Fue, en resumen, una excursión que si vosotros, los que me estáis leyendo, todavía no habéis llegado a tercero, os recomiendo que hagáis.

P. Otero

Anécdotas gloriosas

Una de las compañeras -omitiré el nombre a petición propia- tenía entendido que un tío suyo llamado Carlos, primo hermano de su padre y con el que no tenía roce, vivía en Londres desde hacía mucho tiempo. La chica lo había comentado sin darle la menor importancia, pero cuál no sería su sorpresa cuando al llegar al hotel nos enteramos de que uno de los conserjes se llamaba Carlos y era de La Línea, igual que el familiar de nuestra compañera.

Las coincidencias eran tantas que el encuentro se hacía inevitable. Un profesor hizo de intermediario y los puso frente a frente como ocurre en el programa televisivo ¿Quién sabe dónde?. Tras los besos y abrazos se produjo el siguiente diálogo:

-Mira, hija, aquí llevo ya veinte años, que se dice pronto. Me vine por una temporada y ya ves; tenía que haberme cortao las dos piernas. Antes de ite tengo que date la bendició. A tu padre, pobresito, no le veo desde el 51.

-¡Pero si mi padre nació en el 52!

-¿Pero tu abuela no se llama Isabel?

-No, se llamaba Julia.

La expresión de ambos rostros fue pasando de la emoción a la sorpresa, según los datos evidenciaban el equívoco. Nuestra compañera enrojecía por momentos y los demás disimulábamos como podíamos el cachondeo. Durante toda la excursión se hicieron bromas sobre el caso.

En otra ocasión, paseando a horas no recomendable por el Soho, lugar igualmente poco recomendable, el portero de una discoteca ofreció a los Srs. González e Infante la posibilidad de gozar de los placeres de Venus en el interior del chiringuito. Nuestro profesor de filosofía se negó indignado, por lo que el portero, que entendió que no les gustaban las mujeres, les ofreció con disculpas el lugar adecuado para ellos, un "gay-club".

Importante es recordar también la nominación al óscar que unánimemente alcanzó el Sr. Infante por su interpretación de la película "Y ellos también roncan", aunque él se empeña en desmentirlo. O las constantes tomaduras de pelo a que sometió el Sr. Costa a algunos aventajados alumnos, haciéndoles creer que habían ballenas en el Canal de la Mancha o pirañas en el Jardín Botánico. (Sonia Doblado).

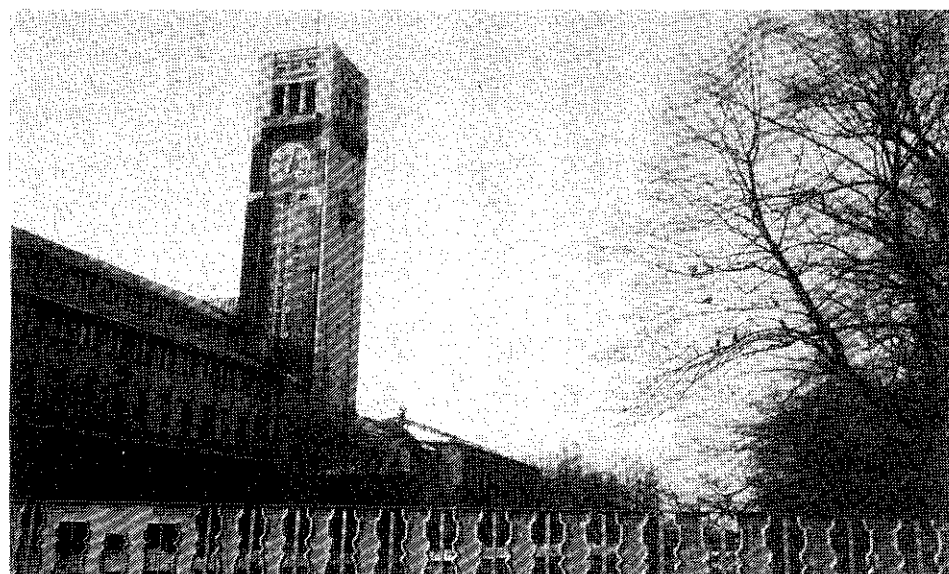
MUNICH

Domingo 7 de Marzo, 7:15 a.m.: el autobús delante del Pont Nou, nerviosismo

en el ambiente. El chofer abre las puertas, la gente se abalanza a dejar las maletas y acto seguido a subir y ocupar el asiento deseado para que el viaje sea agradable. Los compañeros, ya instalados, se despiden con frases efusivas de sus familiares. 7:30, la excursión comienza su larga peregrinación hacia Munich.

Sin problemas llegamos a la frontera con Francia, paramos a estirar las piernas; la gente estaba contenta: para algunos es la primera vez que salían de España. En un área de servicio cercana a Nîmes comimos, y después visitamos la ciudad. Coincidimos con los compañeros del viaje a Londres.

Reempredimos la ruta y ya de noche hicimos otra parada, y allí Antonio López vimos que compró una cinta de cuyo título no quiero acordarme. Cuando todos

estábamos dormidos, el infame cassette comenzó a sonar por los altavoces, lo que casi provocó un motín a bordo, hasta que el Sr. Tudel medió en el asunto y se detuvo la infame música.

Llegamos a Munich temprano, y antes de ir al albergue pudimos visitar las instalaciones olímpicas. Subimos al Pirulí, a una altura de 200 m., desde donde pudo apreciarse la belleza de la ciudad nevada. Después visitamos el Virtuellenmarkt, donde aprovechamos para comprar y desgustar una auténticas salchichas. Cenamos en el albergue y, como dominaba el cansancio, en vez de salir recalamos en su bar, al que imprimimos un castizo sabor español.

Al día siguiente fuimos al Museo de la Ciencia y la Tecnología, el Deutches Museum, por si hay alguien de Burgos. Experimentos químicos y de alta tensión nos dejaron boquiabiertos. Por la noche, decidimos conquistar Munich y nos fuimos al Palacio de la Cerveza, donde nos

sorprendieron la banda de música y el tamaño de las jarras de cerveza.

El segundo día, después de un agotador trabajo en el Museo, visitamos el campo de concentración nazi de Dachau, que nos entristeció. Por la noche acudimos a la zona de pubs de Munich, y conocimos a un señor irlandés, el Sr. Guinness.

Por la mañana salimos hacia Berna, con parada en Lindau, ciudad situada en la orilla del lago Constanza. Visitamos luego las cataratas del Rhin, maravilla de la naturaleza, y llegamos a Berna con la precisión de un reloj suizo. Por la noche tuvimos que esperar tres cuartos de hora a las mujeres, aunque la opinión general es que valió la pena pues mejoraron mucho su aspecto. Degustamos deliciosos brebajes.

Al día siguiente temprano se

realizaron las compras y se visitó la casa de Einstein, luego el Museo de Historia Natural, aunque nos quedamos con las ganas de ver el "arqueopterix" porque había sido cedido a un museo neoyorkino. Salimos hacia Ginebra, donde algunos visitaron el Salón del Automóvil y otros nos dedicamos a hacer un recorrido turístico por la ciudad: vimos el "chorro", el Parque de los Reformadores y otras maravillas de Ginebra, una de las cuales probamos, el "steak" tártaro, para más señas carne absolutamente cruda.

El viaje de vueltas discurrió sin problemas porque el radio-cassette del autobús no funcionaba. Llegamos al Pont Nou casi una semana después de haber salido con el cuerpo destrozado, pero con el espíritu alegre y satisfecho por las experiencias vividas. En definitiva, un viaje absolutamente recomendable.

O. Martínez

ESTRASBURG

Sortida (13-Abril)

5:00. L'autocar no arriba. Ja comencem amb problemes! Però encara no s'han complert els 20 minuts i ja tenim la que seria la nostra casa durant sis magnífics dies. El son abundava, però no volíem dormir: estavem massa il·lusionats per a tancar els ulls. El viatge havia començat!! Després de divuit hores de viatge arribem a Estrasburg, on estariem quatre dies. Va costar però, finalment vam trobar l'hotel. I es començava a notar la professionalitat del conductor. Bona nit!

14-Abril. 8:00. Aquest dia va ser el més significatiu del viatge. Tots, com si d'eurodiputats es tractés, vam arribar al Parlament. Allí vam conèixer molts nois i noies.

-Per a mi el matí no va ser tan bo: jo vaig fer la presentació!

-Au, va, tio! Estàs pillot! Et va quedar molt bé.

-Ah! ha ha! és clar, és clar.

Ens van tractar molt bé (Això no inclou el dinar). I ens van fer sentir importants durant un dia en el qual les fronteres no van poder trencar un ambient tan agradable. Comportant-nos com a uns bons polítics, intentarem arreglar Europa en un parell d'hores. (Encara que el grecs pensessin que ho podien fer tots sols)

Ens coneixíem d'unes hores, però va costar molt dir-nos adéu. A la fi vam aconseguir el nostre propòsit: conèixer els molts nois i noies, i quedar-nos amb les adreces del més macos, encara que els espanyols, per a nosaltres, segueixen sent els millors.

Vam tornar fent una passejada a l'hotel, on ens arreglem per anar a veure un espectacle de llum i so a la Catedral. Allí

vam deixar un rastre de babes de tant com ens va agradar.

I, naturalment, la primera nit ens havíem de perdre.

15-Abril.

Aquest dia ens va quedar el cul quadrat de tant anar amb autocar. Vam visitar la ciutat més bonica d'Alemanya (no en vam veure altra): Friburg.

Tots afamats, vam arribar a Colmar, on vam dinar i visitar el Museu Unterlindeu. Després d'intentar sopar a l'hotel, vam anar a fer un "creuer" pels canals de la Venècia del Nord, i va ser espatarrant, encara que per alguns no va ser el més emocionant de la nit! Oi, Petitó!

16-Abril.

Vam estar tot el matí a Estrasburg.

-I per culpa seva ens vam perdre!

-Jo tenia raó!

-Ei! Però va ser guai.

Més tard vam anar a visitar un castell medieval tenebrós. Per acabar-ho d'adobar, va començar a tronar. Imagineu-vos quina por!!

Vam visitar poblets típics pels seus vins i va ser el dia de les compres: els diners van escassejar. Gràcies al nostre bon comportament, aquell dia ens vam guanyar una nit de farra: alguns vam anar a una discoteca i altres a un pub típic. No oblidarem mai Estrasburg!

17-Abril.

Ens anàvem al país dels somnis: Suïssa!!

La nostra primera parada va ser Berna.

-A nosaltres no ens va agradar gens -veritat Joan!-

-A mi sí! Em va encantar. És d'aquelles ciutats de les pel·lícules.

Vam dinar i disfrutar amb el simpatiquíssims óssos. Varem agafar una altra vegada l'autocar i vam anar a la que per

unanimitat, va ser la nostra ciutat preferida: Ginebra.

Per unes hores ens vam sentir J.R. o Àngela Chaning. Només teníem ulls per a: Chanel, Hermès, Cros, Versace, etc., i per als fabulosos Rolls i Porches que circulaven per aquella avinguda.

Les últimes dosis d'energia que ens quedaven les vam utilitzar per fer unes quantes tombarelles a la gespa, i per fer una passejada de dues hores voltant un magnífic llac a peu dels Alps. Això s'estava acabant i sabíem que al dia següent havíem de despertar dels nostres somnis.

18-Abril.

En Salva ens va despertar a les 6:30 amb el crit de:

-A Lourdes, a Lourdes!!

I no li vam llençar una sabata perquè ja no teníem forces.

Tots els professors es van comportar com si fossin un més de nosaltres, i això ens va fer sentir millor: gràcies Salvateur, Charles i Roggie.

Com el conductor va fer gala durant tot el viatge de la professionalitat ja esmentada abans, li vam fer un parell de detalls, que va agrair de tot cor. Vam disfrutar de les últimes hores de viatge perquè sabíem que al dia següent aquesta família de 36 persones tornaria a ésser alumnes, professors i xofer. Però mai no oblidarem aquests sis dies irrepetibles.

-Un mocador, si us plau!

-Snif, snif.

No sabem si aquest resum us servirà de molt, perquè una experiència així no es pot explicar amb paraules. Esperem que algun dia la pugueu fer vosaltres. ADEU, CHAVALOCOS.

J. M. Riu

NOVA YORK

Tot va començar un sis de Març quan l'avió s'enlairava en direcció Nova York, on vam passar-hi dos dies. Visitarem l'Empire State Building en plena nit, contemplant una bella panoràmica de Manhattan. Durant la nostra estada vam viatjar en metro i vam pujar fins dalt de tot de l'Estàtua de la Llibertat (354 escales i totes a peu). A més, vam anar al pintoresc barri de Chinatown, on es van fer grans compres i vam acabar sopant al "Piccolo's", una pizzeria de Little Italy (les pizzes a EUA són delicioses). Per concloure, vam patinar sobre gel a Central Park, on l'Àngels, de Cou C, es trencà el turmell.

El desplaçament fins a Boston en autobús havia de durar sis hores, però de fet, gràcies a la incompetència del conductor,

que no travava l'estació, vam trigar dues hores més. La profe d'anglès, Sra. Regina, recordà al xofer l'existència de les bruïxoles. Finalment vam poder arribar a Portsmouth, on les famílies ens esperaven.

Kittery és un poble petit però acollidor, tot i la neu que hi havia. Hi vam fer molts amics. Totes les nits les passàvem al Bocul-o-rama, local on jugàvem a bitlles, billar i video-jocs.

Durant dos dies assistírem a les classes, en les quals varem veure el sistema educatiu americà, amb un nivell més baix que el d'aquí.

I varem estar presents en la tempesta de neu del segle, amb un dia i mig sense moure'ns de casa. Però a part d'això també vam visitar d'altres llocs, com Boston, Harvard, Dartmouth, Sturbridge, la costa gelada de Maine..., i vam estar en un programa de televisió: "People are talking", chanel 4. Montse, quins nervis, eh!!

Ens vam preparar festes i d'altres sortides, on experimentarem noves sensacions. En resum, fou un viatge inolvidable, on ens vam sentir com a casa i desitjant tornar-hi un altre cop.

E.Domínguez i S.Sisteré

PEZENAS

L'estada a França va ser una experiència meravellosa. Tot eren somriures, cares plenes de satisfacció i, sobretot, francès, molt francès.

Encara que vam marxar d'hora, tots estàvem disposats a passar-no-ho d'allò més bé, sense oblidar mai, és clar, quina era la finalitat de l'intercanvi. En arribar tots tremolàvem, i no era de por. Era més aviat una sensació de desig per conèixer el nostre "correspondant". Quam vam ser amb ells, vam marxar, mirant-nos entre nosaltres amb cara d'estranyesa, amb ganes de tornar-nos a veure aviat. La veritat és que el temps no ens va fer esperar massa: el cap de setmana va passar molt de pressa.

El primer dia d'institut va estar força bé: classes llargues i dures, i molta gent que ens assenyalava amb el dit. El dimarts vam fer una petita visita per tot el centre, i a la tarda ens van acollir a l'ajuntament. Allí vam picar una mica i, a la nit, vam anar tots junts al cinema. Ens vam fer un tip de menjar patates!

Els dies passaven molt ràpidament. Una excursió més llarga va ser l'Agde, on vam visitar un museu arqueològic. Després, la platja, on alguns es van mullar més del compte. Només quedava per visitar Montpellier, una ciutat encantadora amb carrerons estrets i petits però molt

comercials. També hi havia un gran polígon de botigues on vam anar a comprar.

Dijous va tornar a ser un altre dia de classe. La gent, però, ja s'havia acostumat a la nostra presència. El dia següent vam anar a Béziers, i més tard, vam pujar dalt d'una muntanyola per anar a veure un altre museu. Quin fred hi feia allà dalt! Però la vista era magnífica! Quan vam tornar ens esperava una festa amb molts pastissos. Era l'última nit, i ens ho vam passar força bé: ens vam fer moltes fotografies i un tip de menjar "pizzas".

El dissabte era el darrer dia. La setmana ja havia passat i només pensàvem en la pallissa de tren que ens estava esperant, però, al matí, encara vam tenir temps de visitar Pézenas i d'anar al mercat. El tren marxava a tres quarts i mig de set i l'adéu va ser ràpid, sabíem que aviat els tornariem a veure.

Si alguna vegada se us acut d'anar-hi, pregunteu pel Stevenson.

M.Sabaté

"Devolución de visita"

Domingo, 18 de Abril, 16:54: con

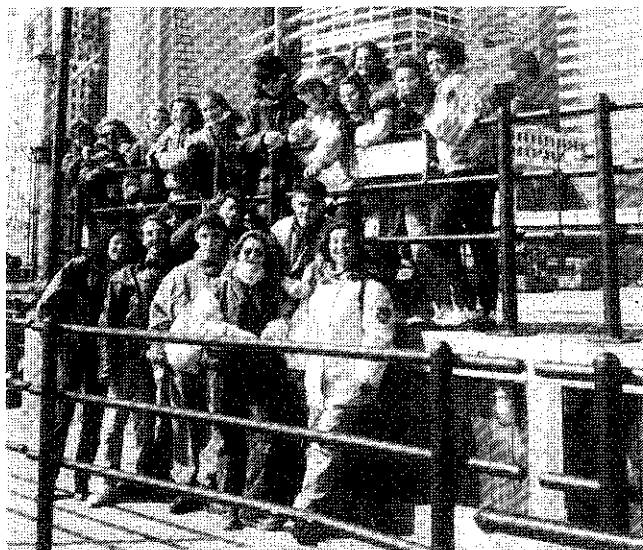
impaciencia esperábamos a nuestros amigos franceses en la estación. La espera se nos hizo larga por los buenos recuerdos de cuando estuvimos con ellos. Llegaron sobre las cinco.

El lunes nos vimos en el Instituto, y los compañeros franceses pudieron participar en nuestras clases. El martes por la mañana, desde la estatua de Indibil i Mandonio salimos hacia la fábrica de cervezas San Miguel. La visita se completó con un aperitivo allí mismo. El miércoles fuimos a Tarragona y comimos en Salou. El jueves le tocó el turno a la Paeria y la Seu Vella.

El día de Sant Jordi pudimos ver el partido de fútbol entre los del "Oró" contra el U.E.Lleida. Después comimos juntos, paseamos y acabamos el día en la "Wonderful".

El sábado fue día libre, lo que se aprovechó para ir de compras; y por la noche hubo cena de despedida en el Instituto. Y llegó el domingo. Y las despedidas. Y las lágrimas. Quedamos en volver a vernos, porque hemos conocido gente nueva y lo hemos pasado muy bien.

A.Urdániz

EL "JOAN ORÓ": UN POCO DE HISTORIA

Desde que acabamos la EGB nuestras vidas han cambiado por completo. Hemos adquirido nuevas amistades y hasta puede, por qué no, que hallamos encontrado el primer e inolvidable amor. Normalmente no nos interesamos por el origen del Instituto al que venimos diariamente, y por eso os brindamos esta noticia de la historia del centro.

En la década de los 60, el actual Camp Escolar era un descampado en el que sólo existía el Instituto Nacional de Enseñanza Media masculino, el actual "Màrius". En 1968 se creó la Sección Delegada femenina, hoy "Gili Gaya", que dependía del anterior. En 1969 comienza a crecer el número de solicitudes y solicita el centro femenino su independencia administrativa, para lo que admitió más alumnas de las

legalmente permitidas. Mientras tanto se comenzaba a diseñar el actual "Oró".

Alrededor de 1970-1 se amplía el Instituto femenino, antigua Sección Delegada. Por las obras, las alumnas se trasladan al edificio de lo que sería nuestro centro. Los planos adjuntos son de 1968, y son los primeros que se hicieron: representan la Planta Baja.

Cuando las alumnas volvieron a su Instituto, el actual "Joan Oró" pasó a ser un centro mixto, y su director era el Sr. Solans, quien tuvo que escribir diversas instancias al Ministerio para evitar la construcción de una plaza de toros y un parque recreativo en la partida de Rufeá.

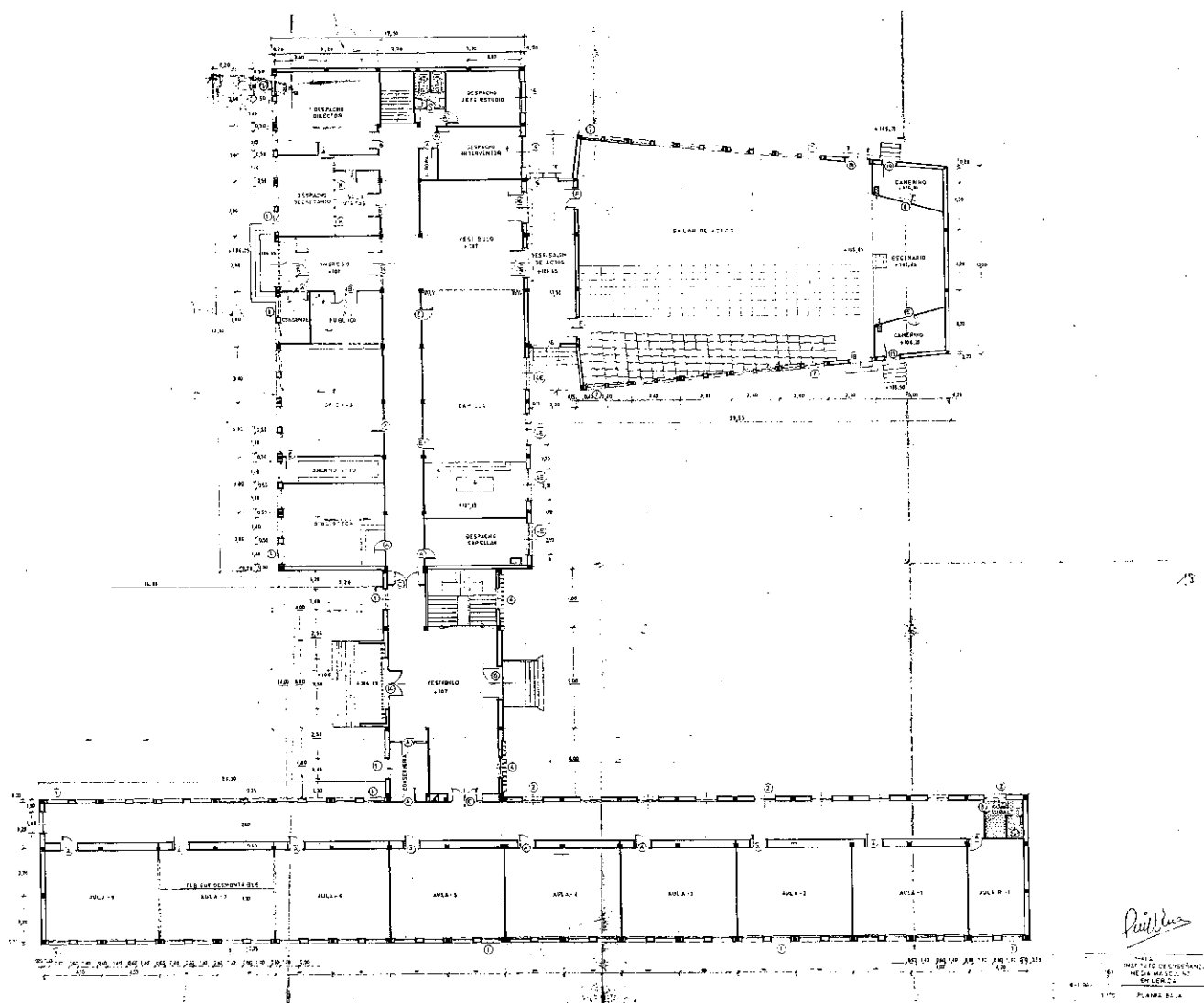
Los tres centros pasaron a ser mixtos. El Sr. Solans propuso el nombre de "Gili Gaya" para el suyo; el profesor

J. Pàmias, el de "Màrius Torres", y el primer director del nuestro, el señor Miguel González, sugirió llamarlo "Joan Oró". Durante su mandato se construyó el actual Salón de Actos, pues el anterior era muy reducido, para lo que se cambió la capilla de sitio. La Biblioteca también varió su posición por comodidad.

Tras el Sr. González han sido directores los siguientes profesores; J.M. Rodríguez, J. Gelonch y F. Trepas, que lo es actualmente.

Los profesores también han ido cambiando, aunque algunos permanecen desde siempre, como el profesor de griego Sr. Cerezo o la de latín, la Sra. Mías.

M.A. Camacho
C. Urbano

¡CÓMO SOMOS!

La siguiente encuesta ha sido realizada sobre una muestra de ochenta alumnos del Instituto, veinte por curso y cuarenta de cada sexo. Se trata de obtener el perfil del estudiante medio del centro: sus opiniones sobre cuestiones sociales.

Los porcentajes varían dependiendo más del curso que de otros rasgos, como sexo, etc. Así, el desinterés por la política es del 85% en Primero, pero del 30% en COU, con una mayoría del 40% de personas interesadas. En cuestiones religiosas, en Primero un 5% se declaran ateos frente al 25% en COU; en Tercero, el 70% se considera católico no practicante.

Respecto a las relaciones prematrimoniales, a diferencia de lo que suele pensar la gente, existe un 80% de chicas a favor, mientras que en los chicos la proporción baja al 72.5%; los alumnos de Primero se muestran a favor en un 40% y con un 55% de NS/NC; en Segundo son favorables un 80%, en Tercero el 85% y en COU hay un rotundo 100%.

Las chicas se muestran más a favor del aborto que sus compañeros (30% frente a 20%), aunque vence el "depende"; el sí pasa de un 5% en Primero a un 45% en COU. Sobre el consumo de drogas, los alumnos responden mayoritariamente con un NO (chicas: 87.5%; chicos: 60%). El 100% de los estudiantes de Primero está en contra, pero en COU la respuesta negativa es del 60%, con un 35% de "depende".

Con estos datos llegamos a la conclusión siguiente: el chico/a que se sienta a tu lado es probable que se muestre desinteresado en política, es católico no practicante, está a favor de las relaciones prematrimoniales, sobre el aborto opina que depende en cada caso y, en general, está contra el consumo de drogas.

J.R. Villas

INTERES POR LA POLITICA:

	100%	♀	♂	1o.	2o.	3o.	COU
1. ME INTERESA MUCHO	5%	2,5%	7,5%	5%	0%	5%	10%
2. ME INTERESA	18,7%	10%	27,5%	5%	10%	25%	40%
3. ME INTERESA POCO	22,5%	22,5%	22,5%	5%	35%	30%	20%
4. NO ME INTERESA NADA	51,2%	62,5%	40%	85%	50%	40%	30%
5. NS/NC	2,5%	0%	5%	0%	5%	0%	0%

RELIGION:

	100%	♀	♂	1o.	2o.	3o.	COU
1. CATOLICO PRACT.	17,5%	20%	15%	35%	15%	10%	10%
2. CATOLICO NO PRACT.	55%	57,5%	52,5%	50%	60%	70%	40%
3. AGNOSTICO	8,7%	5%	12,5%	0%	10%	10%	15%
4. ATEO	12,5%	12,5%	12,5%	5%	15%	5%	25%
5. OTRAS RELIGIONES	2,5%	2,5%	2,5%	10%	0%	0%	0%
6. NS/NC	3,7%	2,5%	5%	0%	0%	5%	10%

RELACIONES PREMATRIMONIALES:

	100%	♀	♂	1o.	2o.	3o.	COU
1. A FAVOR	76,2%	80%	72,5%	40%	80%	85%	100%
2. EN CONTRA	3,7%	0%	7,5%	5%	10%	0%	0%
3. NS/NC	20%	20%	20%	55%	10%	15%	0%

ABORTO:

	100%	♀	♂	1o.	2o.	3o.	COU
1. SI	25%	30%	20%	5%	20%	30%	45%
2. NO	12,5%	15%	10%	20%	25%	5%	0%
3. DEPENDE	60%	55%	65%	75%	55%	60%	50%
4. NS/NC	2,5%	0%	5%	0%	0%	5%	5%

AVENTURAS EXTRAMATRIMONIALES:

	100%	♀	♂	1o.	2o.	3o.	COU
1. A FAVOR	36,2%	22,5%	50%	25%	35%	45%	40%
2. EN CONTRA	51,2%	65%	37,5%	45%	55%	50%	55%
3. NS/NC	1,25%	2,5%	0%	30%	10%	5%	5%

ESPORTS, MUSICA I TEATRE

Els esports federats

En el nostre Institut, els esports més practicats dins de l'àmbit federatiu són el futbol, el bàquet, el voleibol i l'atletisme. Molts d'aquest esports es fan dins del CECELL, amb entrenadors qualificats i moltes hores d'entrenaments per poder donar el màxim rendiment a l'hora de competir.

Aquest any el CECELL ha posat en marxa un nou curset de quatre mesos per a la gent que es vulgui presentar a les proves d'ingrés per fer INEF. Aquest nou curset l'he trobat molt positiu ja que no falta moures del mateix Institut i treballes amb gent de la casa.

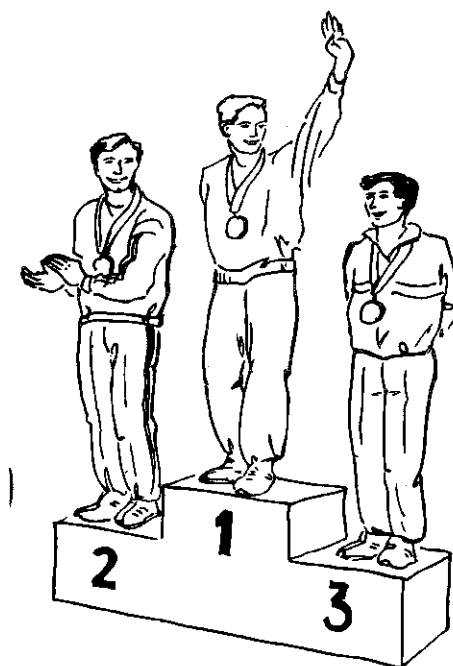
Però no tothom està al CECELL: hi ha gent com el Florenci González, Josep Sáez, Jaume Alvarez i molta més que son federats. He anomenat aquests tres nois perquè cadascú té un objectiu diferent dins del seu esport.

En Florenci juga amb el Mollerussa de bàquet. Els seus objectius immediats són pujar de categoria l'any següent per així tenir més possibilitats d'estar amb un equip gran.

En Josep és un cas a part, ja que ell és porter de la Granja d'Escarp i al igual que els seus companys d'equip, juguen perquè volen que el seu poble sigui important, i sobretot guanyar als equips dels pobles de les rodalies, com Soses.

En Jaume és el porter del Mollerussa i el seu objectiu immediat és que el primer equip perdi la categoria i així poder ser el porter del primer equip.

L'important de tot això és fer esport encara que no sigui federat, com els partits de futbol que fan els dimarts de 8 a 9 del matí i els dissabtes o diumenges els alumnes de COU A, B i D.

Per Carnestoltes es van disfressar de nenes els nois, i de nens les nenes. No van guanyar cap premi però quan a l'orquestra se li van saltar els ploms, ells amb els seus jocs de nens petits van distreure a la gent que hi havia. En l'últim lloc on han participat és en l'obra de teatre CONCERTO, que es va fer a la Caixa.

Una persona que és molt activa en això d'activitats es la Sra. Hortal: per Nadal amb les cançons d'anglès amb els seus alumnes, i per Carnaval, juntament amb les professores Taribò i Freixes, que es disfressen cada any.

La llàstima és que el grup d'alumnes que he anomenat anteriorment són de COU, i si no surt un grupet com el de la Isabel, la Carol, la Bea, l'Oscar, l'Antoni, en Salva i en Xavi, l'Institut no serà tant divertir com ho era amb aquestos nois.

X. González

Els grups musicals

En el centre no hi han grups musicals, però el que si que hi ha és un grup de set persones que participen a totes les activitats que es fan en el nostre Institut. Aquest any concretament, van participar en la castanyada i en el concurs de ball, i gràcies a ells la gent es va animar i van ballar fins al final. També van ser els encarregats de dirigir el festival de Nadal i van participar amb una gran quantitat d'actuacions.

El teatre Concerto

Són les quatre. Darrera l'escenari s'ha fet el silenci. Ara només se sent alguna veu xiuxiuejant "molta merda" (en argot teatral: sort). A l'ambient es palpa la tensió, a més de un fort flaïre a "eau d'arpege" que acabarà marejant-me. Es el perfum escollit aquest any com a talismà. Arpegi: "succeció ràpida de sons que constitueixen un acord", m'agrada. "Concerto" es el títol de l'obra i "Arpegi", la única fragància que en Salva, més conegut com "el professional", ha treballat amb el nom d'alguna cosa relacionada amb la música. Un forat a les mitges! Espero que no es faci més gran, per si... La porta s'ha obert! És el nostre director, l'Eduard. Amb una veu profunda i calmada diu:

-Dos minuts!

Ah!!! Aquest és el moment en que se'm fa un nus a la gola, les cames em comencen a tremolar i espero amb impaciència i pànic el moment de llençar-me al buit. Hem preguntat si haurà vingut molta gent.

No hi ha cap seient lliure: hauré d'estar-me aquí dreta tota l'obra. La gent de l'Institut m'ha convençut de venir a veure'ls fer teatre i aquí estic. Els llums de la sala s'han apagat. S'encenen els de l'escenari. Una persona apareix. És l'Óscar, inconfundible tot i estar camuflat sota un enginyos maquillatge de joker.

L'obra ha començat, i amb l'anima en un puny esperem els primers riures. Com en un judici, el públic es converteix en un jurat inflexible que ha de decidir el nostre èxit o fracàs. Tots els nostres sentits

es preparen per a captar la sentència: el riure o la indiferència. Sortosament, el jurat és generós i no para de riure.

Tots anem sortint a escena a un ritme cada vegada més vertiginós. Jo soc la darrera persona en sortir. La penúltima és a l'escenari, ja no hi ha marxa enrera, em toca. Ara és el moment de tancar els ulls, contenir l'aire i esperar l'instant en que un homenet invisible em doni una espenta i m'impulsi irremediament al buit. Però una confortable xarxa m'espera al final, i en ficar els peus a l'escenari em sento segura. Després d'una breu tremolor de cames, domino la situació. A partir d'aquest moment tot va molt ràpid. Les nostres accions es succeixen com sons d'un arpegi i abans de que me'n adoni, ja hem configurat armònicament un immillorable acord: "Concerto". D'acord, inmillorable no, ha hagut alguna errada però no en penso confessar cap perquè al teatre tot està preparat...

Uf! M'han sorprès. Ha valgut la pena venir, no he parat de riure en tota la estona. Per Sant Jordi penso

tornar a veure'ls a l'Institut. Mira! Ja surten. Vaig a felicitar-los, s'ho mereixen.

I.Castel

Repartiment:

Sopranos: Eva Antas, Blanca Esteva, Ruth Estany, Carina Cano, Nagore Valdés, Anna B. de la Fuente, M.José Lara, Ester Caballero, Eva Lega, Inés González, Sandra Roig. Baixos: Salvador Servat, Oscar Martínez.

Tenors: Xavier González, Antonio Gómez.

Orquestra de Cambra: Carol Carrera, Anna Casado, Carmen Roig, Susana Garcia.

Directora: Isabel Castel.

Quadre tècnic:

Guió i direcció: Eduard Muntana.

Ajudant de direcció: Mercè Ballespi.

Direcció musical i coordinació: Rosa Taribó.

Coordinació general: Marcel·li Borrell.

150 ANIVERSARIO DEL I.B. "MÀRIUS TORRES"

No recuerdo qué día del mes de Febrero, chafardeando la carpeta de un compañero de clase, observé que tenía enganchado un pin en el que se podía leer : "150 Màrius Torres". Pensé que aquello era una barbaridad, porque lo que se celebraba era el 50 Aniversario de su muerte: ¡Hace 150 años no estaba ni pensado! Al cabo de unos días me enteré de que lo que se celebraba era el aniversario de la fundación del Instituto. Entonces se me ocurrió escribir un artículo para Ataraxia y se lo comenté al Antonio para hacerlo conjuntamente. Le pareció buena idea y he aquí el fruto de nuestra investigación.

En la década de los 40 del siglo pasado Lleida se encontraba en una situación pobre respecto a la enseñanza secundaria, lo que era bastante normal en esta época. Por esta razón la Sociedad Económica del Amigos del País propuso en Octubre de 1840 crear un centro que se ubicaría en El Roser (hoy sede de Bellas Artes).

En 1942 se inauguró el Instituto Provincial de Segunda Enseñanza, en el que paralelamente se cursaron los estudios de Agricultura y Topografía a partir de 1858, aunque fueron eliminados en 1887 a causa de falta de presupuesto.

A este nuevo Instituto venían a examinarse los estudiantes de toda la provincia. En 1901 pasó a llamarse Instituto General Técnico porque se propuso que ampliara sus enseñanzas con Magisterio, Agricultura, Artes e Industria y Peritaje Mercantil, pero sólo prosperaron las dos primeras, que se eliminaron en 1913.

En 1923 empezó a llamarse Instituto de Enseñanza Media. Tras la Guerra Civil (durante la cual se cerró el centro), se trasladó a la actual Escuela del Trabajo a causa de los desperfectos que la guerra provocó en el edificio. En 1943, como el centro se quedó pequeño, se inició la construcción del actual edificio, pero la falta de presupuesto para levantar la valla retrasó el traslado hasta 1955, en que pasó a llamarse Instituto de Segunda Enseñanza masculino. El actual Nocturno comenzó en 1962, paralelamente al actual "Gili Gaya", que era el instituto femenino, aunque a partir de 1969 el "Màrius" pasó a ser mixto. En 1977 se aceptó la propuesta del profesor Jordi Pàmias para dar al centro el nombre de uno de sus más prestigiosos alumnos, Màrius Torres.

Debido a haber sido durante tanto tiempo el único centro de enseñanza media leridano, han pasado por sus aulas alumnos hoy personajes ilustres, como Landelino Lavilla, ministro; Monseñor Escrivà de Balaguer, Samuel Gili Gaya, académico de la lengua; Martín Villa, ministro también, etc.

Moraleja:

"Así que ya sabéis:
si queréis llegar a escritor,
ministro o actor,
del notable no bajéis."

A.Gómez
C.Rizos

ACTA DEL EXAMEN DE INGRESO

ESCRITO AL DICTADO

Para vengar crueldades pribadas han bastado algunas veces las manos de un esclavo, no obstante el peligro cierto de la cruc; más para la de los tiranos, los naciones y los pillos, todos aquellos de quienes eran lozote y para quienes amenaza han serlo, se han alzado para destruirla.

11

OPERACION ARITMETICA

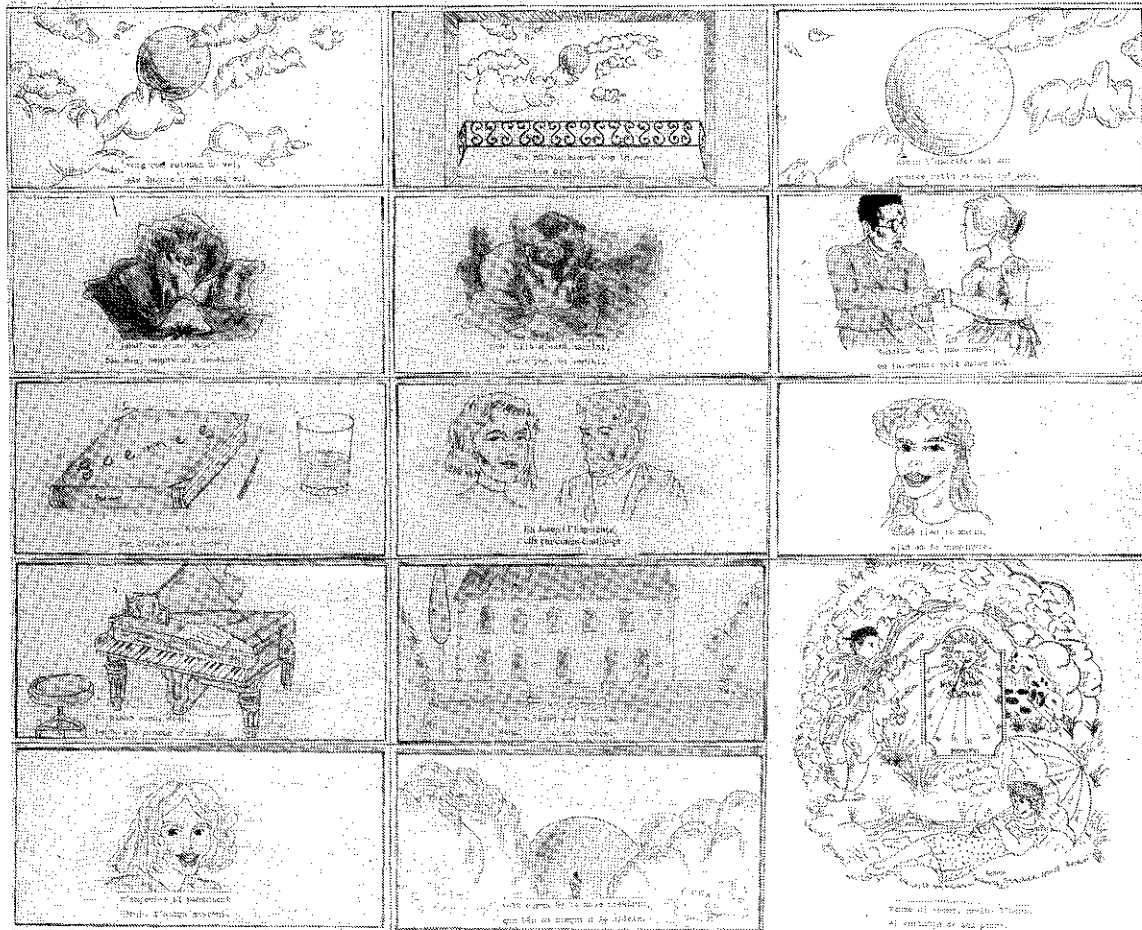
$$\begin{array}{r} 128560 \\ 04862 \\ \hline 230 \end{array} \quad \begin{array}{r} 579 \\ 308 \\ \hline 308 \\ \times 579 \\ \hline 2772 \\ 2156 \\ 540 \\ \hline 198332 \\ + 230 \\ \hline 198560 \end{array}$$

Lleida, 5 de Junio de 1957.
El alumno, J. Borrell.

Para entrar en el Instituto se realizaba una prueba de ingreso. Nuestro paisano de La Pobla de Segur, el hoy ministro Josep Borrell, dudó en el dictado entre "destruirla" o "destruyrla"; y no se aclaraba ya entonces mucho con la propiedad "pribada".

Participació dels alumnes de 1r de BUP de l'Institut "Joan Oró" al concurs d'auques, convocat pel "Màrius Torres", amb motiu del 50è Aniversari de la mort del poeta i, alhora del 150è de la Fundació de l'Institut. Rellotge de sol rebé el 1r premi de la categoria A, i són els autors els alumnes del nostre centre C.Oró, I. Ponz, D.Rodríguez i D.Sánchez. La segona Auca obtingué el 4t Accèssit i és el seu autor Jordi Roca.

L'AUCA del MÀRIUS TORRES

Reid alguna que d'era l'any de la Nit, l'any
de la nit, i del País que la tempesta s'acabava
l'any de la nit, que al final del nostre
any, May que la nit de la nit.

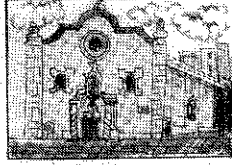
ANY

ANY

ALBA d'EN MARC TRES

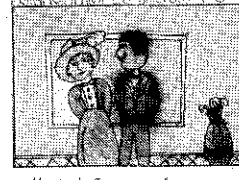
El 30 d'agost de 1940 s'instal·la a quina en Març Tress març.

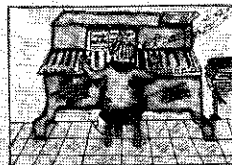
Pocs dies van passant quan a l'església de S. Pere el seu batge.

Del carrer Major a la Plaça Parí és treballa per a greg de la família L de l'ed Març.

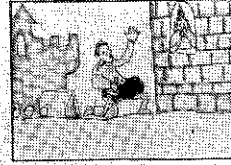
Hambert Tress jun el seu pare i Maria Parí jun la seva mare.

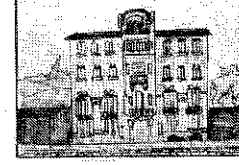
En Març va creixent i el dibuix de la música i del dibuix.

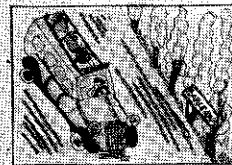
Amb l'avi Març va passejar i els cantos de l'horta com trapeç.

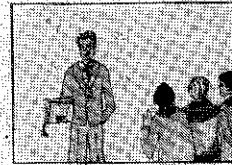
Molt aviat despena el poeta i amb 12 anys escriu la primera obra.

Al liceu Sacchi comença a estudiar i a l'institut el industrial i va acabar.

La primera del seu va continuar i a Barcelona mediana març.

Es seus companys de l'Institut de nom "da Març" i l'han portat.

Tornà el any quan sa mare moria i la tia "Xita" el va lloc substituir.

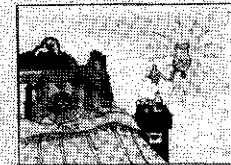
A l'acabar de l'edifici França i Italia va fer a una bona impressió i esteticament.

El any 1953 la seva mare va morir i la seva mare va morir.

Amb la primera de l'any 1954 la reflexió política va aparèixer.

La primavera de l'any 55 el va aconseguir una foto greg de l'ed el va portar.

La música no va poder quedar i al seminar de Puig d'Otero va acabar.

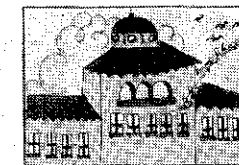
Després d'una cursa de cinema, comença a la "Març" del seu poema.

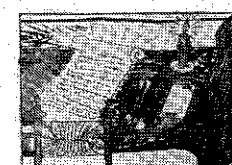
El seu cor el va obrir i "març" i "continuar" va continuar.

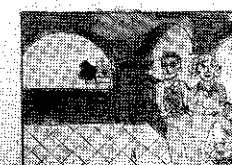
La guerra civil va esclatar i de la família el va separar.

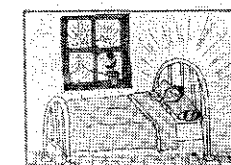
A l'acabar el temps va ocupar i al seminar de Puig d'Otero va acabar.

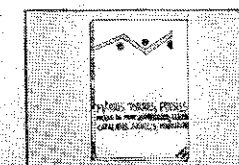
La poesia de Març va continuar i la seva poesia va continuar.

S'acabava l'edifici i la seva poesia va continuar i la seva poesia va continuar.

Al migdia d'un dia greg i el poeta Març Tress era el poeta.

La seva poesia va continuar i la seva poesia va continuar.

L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

Qui pot objectar?

Poden ser objectors aquelles persones sotmeses al servei militar obligatori que al·leguin motivacions de tipus religiós, ètic, moral, humanitari, filosòfic o altres de la mateixa naturalesa. No queda clar si les motivacions estrictament polítiques són vàlides.

Quan pots objectar?

Abans de la incorporació a files. Ho pots fer des dels 18 anys fins al dia de la incorporació. No obstant això, per tal que la presentació de la instància paralitzi la teva incorporació a files, ho has de fer almenys amb dos mesos d'anterioritat. Si la presentes dins aquests dos mesos podrien, malgrat que no és corrent, fer-te incorporar en espera que el CNOC respongués a la teva sol·licitud. Si estàs en pròrrogues o expulsions temporals al servei militar, aquestes et serveixen si mentrestant ets reconegut objector.

No es pot objectar durant el Servei Militar?

La llei no permet objectar els qui estan incorporats a files. Si ho fas incorreràs en un delictes bé de desertió, bé de "refusar permanentment el compliment de les obligacions militar", castigat en el Codi Penal Militar amb una pena que va des de dos anys, quatre mesos i un dia, fins als sis anys. No obstant això, hi ha algunes situacions peculiars, com objectar després del dia de la incorporació d'aquells qui encara no s'han presentat davant de l'autoritat militar o dels desertors empresonats, que, si bé durant un temps eren rebutjades, actualment s'accepten ja que s'interpreta que en aquell moment no estan complint el servei militar.

I després del Servei Militar?

Es pot objectar en situació de reserva del Servei Militar. Teòricament l'objector passaria d'estar a la reserva del Servei Militar a estar en la reserva de la prestació social substitutòria, cosa que implicaria que, en cas de guerra, conflicte

o calamitat, pogués ser cridat a incorporar-se en tasques com la protecció civil.

On es pot objectar?

La millor forma de cursar l'escrit dirigit al CNOC és entregar-lo en el registre de qualsevol Govern Civil. També hi ha una altra manera de fer-lo arribar, que es mitjançant l'anomenat "certificat administratiu", que consisteix a portar-lo a Correus per certificar i, en el moment de lliurar-lo, abans de tancar el sobre, el funcionari segella l'escrit de l'interior. És molt millor i no té costos la primera opció, ja que segellen dues còpies, que es queda l'interessat i l'original el trameten ells mateixos al Consell Nacional d'Objecció de Consciència (CNOC).

Malgrat que la llei no ho diu, s'acostuma a portar o enviar una de les còpies segellades a la Caixa de Reclutes per tal que tinguin coneixement de la teva sol·licitud i anul·lin la teva incorporació a files. Però si t'arriba la citació per incorporar-te serà perquè ja estava cursada i no han tingut temps d'aturarla. Sempre que s'hagi fet l'objecció almenys amb dos mesos d'antelació, paralitza l'obligació de marxar al Servei Militar.

Què ha de dir la instància?

A la instància hi has de fer constar el següent: Dades personals de l'interessat (nom, data de naixement, DNI, domicili, professió, etc.), situació militar (allistat a l'Ajuntament de..., dependent de la Caixa de Reclutes núm..., amb pròrroga de..., havent sol·licitat pròrroga i pendent de resposta, destinat a complir el Servei Militar a..., amb data d'incorporació..., etc.), exposició detallada dels motius (alguns dels admesos per la llei. En principi cal explicar-los i raonar-los, i es poden aportar proves o testimonis. No obstant això, el CNOC ho accepta encara que s'indiqui únicament el motiu. Per exemple: "motivacions ètiques i morals". Es rebutja, en canvi, qui ho justifica dient "que prefereix servir millor a la

col·lectivitat fent una prestació social", ja que l'objecció no es concedeix per preferències, sinó per impediment de la consciència en fer el Servei Militar), preferències personals a l'hora de fer la prestació social, indicant titulacions o aptituds. Al Govern Civil donen un model oficial e informen dels papers necessaris.

Què passa després de fer la instància?

El CNOC té sis mesos per resoldre la teva sol·licitud i declarar-te o no objector. Si no respon dins d'aquest termini s'entén com a concedida.

Segons la llei s'hauria de reconèixer com a objector que ha exposat motivacions admeses per aquesta, i del qual no es tinguin coneixements d'incongruència entre les afirmacions declarades i les dades sobre la seva vida que s'hagin pogut obtenir. No obstant això, les accepta totes tret de qui es nega a indicar el motiu o de qui manifesta motivacions estrictament polítiques; també de qui objecta, com s'ha dit abans, "per servir millor a la col·lectivitat".

No t'estranyis quan malgrat haver fet la instància amb més de dos mesos d'anterioritat a la data de marxar a files, rebis la citació per incorporar-te. Si això passa, vas a la Caixa de Reclutes i lliures una de les còpies de la sol·licitud d'objecció.

Què passa quan ja estàs reconegut com a objector?

Quedes exempt del Servei Militar, però amb l'obligació de fer una prestació social. Els qui objecten en situació de reserva passen a la reserva de la prestació social. Depens de l'Oficina per a la Prestació Socials dels Objectors de Consciència (OPSOC), que et classifica. Si canvies de domicili has de comunicar-ho. El règim de la prestació consta de tres períodes: a) Disponibilitat: en principi és el temps d'espera des que has estat reconegut com objector o des que has acabat l'última pròrroga a la

prestació social, fins que t'incorpores a la prestació. Si bé el reglament diu que aquesta situació no hauria de durar més d'un any, a la pràctica i fins ara s'allargat molt m'us ja que l'Oficina per a la Prestació Social no declara objectors disponibles fins poc abans d'enviar la "borsa de prestacions".

b) Activitat: és el temps de compliment de la prestació social. Si bé la llei fixa entre 13 i 18 mesos, el reglament l'ha fixat en 13.

c) Reserva: és el període comprés des de l'endemà d'acabar la prestació fins al 31 de Desembre del tercer any posterior. En aquest període, el Govern podria mobilitzar l'objector en catàstrofes o situacions similars.

Un cop l'Oficina t'ha classificat com útil, rebràs la "borsa de prestacions" o llista de places on fer-la. Hauràs de triar-ne algunes per ordre, contestar i transmetre-ho al Govern Civil o per certificat administratiu. Si no ho fas l'Oficina et destinarà on li sembli. La Borsa indica tots els llocs i tipus d'activitats, i especifica horari, requisits que calen per a cada lloc i si hi ha allotjament i manutenció.

Passat un temps, et responen indicant on has estat destinat i la data d'incorporació. Fins ara s'han respectat les sol·licituds de destinació, ja que la gent tria la seva localitat o un lloc proper, i així s'estalvien de mantenir-lo. Només s'ha enviat a comunitats autònomes diferents sense haver-ho demanat a aquells qui s'han negat a contestar a la Borsa.

Què passa si fas la prestació?

Els objectors, mentre fan la prestació, tenen tots els drets polítics i sindicals sense limitació. En canvi no tenen dret de vaga ja que se'ls considera "col·laboradors socials" en lloc de treballadors.

En el cas que la teva prestació no exigeixi vestir o uniforme, tal com passa en la majoria de llocs, et donaran dos "vales" per comprar roba. La paga és la mateixa que en el Servei Militar. Si

haguessis de fer un curs de preparació, la seva durada computa com a període d'activitat.

Si vols més informació, adreçat a:
OFICINA PARA LA PRESTACIÓN SOCIAL DE LOS OBJETO-
RES DE CONCIENCIA (Madrid, tlf:
900210460).

CONSELL DE LA JOVENTUD
DE LLEIDA (C. Companyia, 1. Tlf:
248625).

CREU ROJA DE LLEIDA (C.
Mestre Tonet s/n, darrere PRYCA, tlf:
260090).

M. A. Rubio
D. Servat

BRUJAS, NOCHES Y AQUELARRES

Entre los siglos XIV-XVII Europa vivió una auténtica psicosis de miedo a causa de la creencia en las brujas. Se estima que más de 300.000 personas murieron violentamente acusadas de tratar con el diablo.

Cualquier mujer podía ser considerada bruja con sólo que se quedara rezagada en una procesión o que tuviera cierto temblor en la mano cuando la introducía en el agua bendita. También aquellas personas sospechosas de haber provocado algún accidente, las que miraban descaradamente o las que salían de noche con un hombre.

Algunas mujeres acusadas de brujería llegaron a creerse autores de los actos que se les imputaban, lo que encaja dentro de la psicopatología del comportamiento de unos seres marginados que antaño eran vistos como causantes de todos los males sociales.

El *Malleus Maleficarum*, verdadero manual del cazador de brujas, dice que éstas iban a sus asambleas ("aquejarres o sabats") montadas en palos de escaoba y se presentaban empolvadas por todo el cuerpo con un mejunje hecho de sangre de niño.

Tras una parodia de misa -misa negra-, se repartían los polvos mágicos, alucinógenos, que servían a las brujas para efectuar sus maldiciones. En su composición entraba la adormidera, la belladona y otros productos excitantes que transformaban al sujeto y le daban la impresión de tener poderes malignos y sobrenaturales.

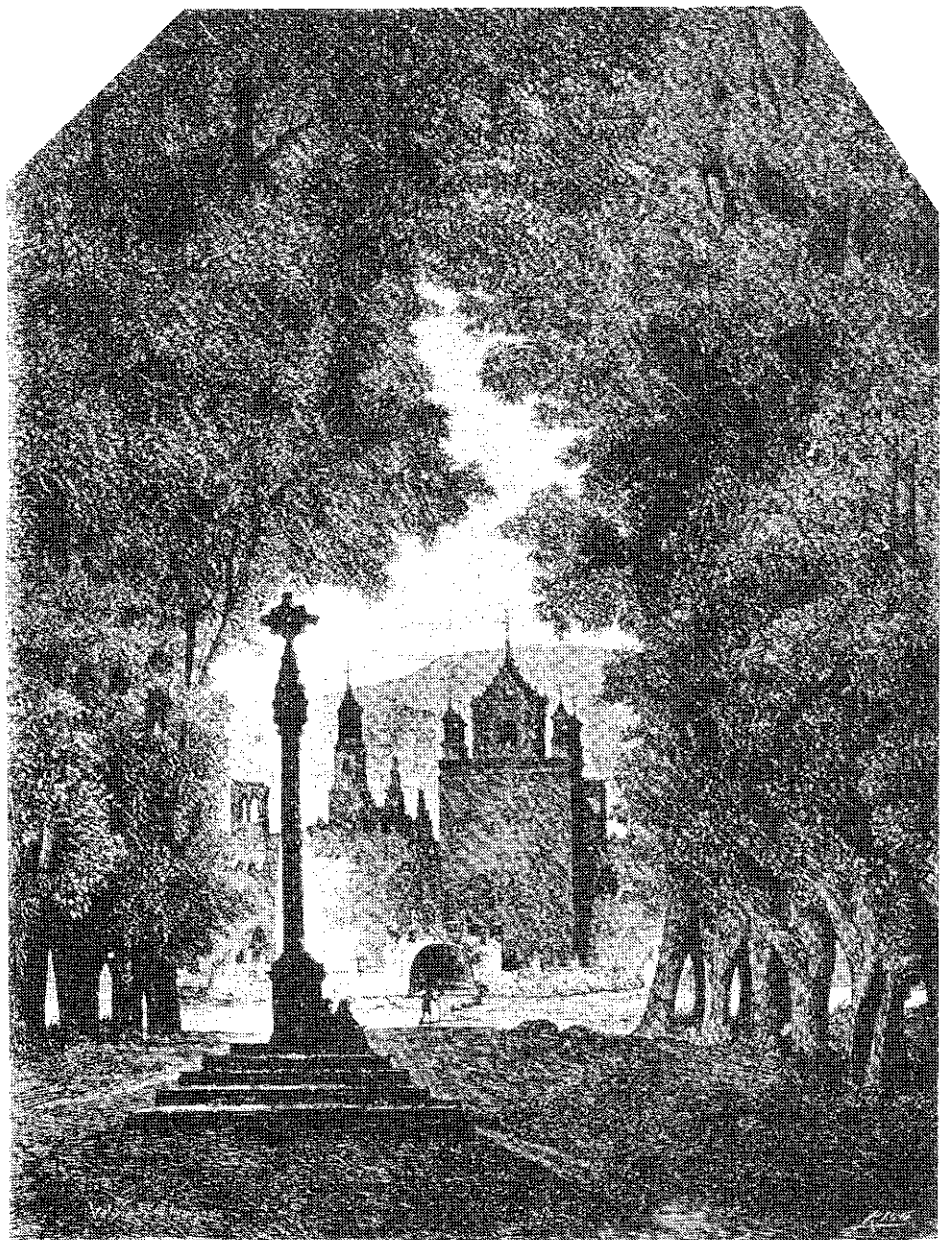
En Inglaterra fue donde más brujas fueron condenadas a la hoguera. El último gran proceso se abrió en Salem, estado norteamericano de Massachussets, en 1692, en donde se desencadenó una violenta oleada de acusaciones por parte de Elisabeth Parris, hija del cura de Salem, junto con su amiga Abigail Williams, lo que provocó la detención de numerosos habitantes de la ciudad. El proceso terminó con la condena de 25 mujeres y 6 hombres, todos inocentes. En España, tras una época racionalista -el siglo XVIII- que intentó desvanecer los miedos irracionales anteriores, el Romanticismo renovó el gusto por lo sobrenatural. Y así, nuestro gran poeta Bécquer incorpora a las brujas en sus obras. A partir de la

"Carta V" nos cuenta, como si él no lo creyera, la historia de las brujas de Trasmuz (leyenda del Moncayo, Zaragoza): la tía Casca, despeñada por los campesinos supersticiosos; la historia del castillo diabólico en donde se reunían las brujas y, por último, las circunstancias de la aparición de la dinastía de brujas a la que pertenecía

la tía Casca, con los sucesos del santo Mosén Gil y su sobrina.

El paso del tiempo y la desmitificación de lo desconocido han relegado a las brujas al espacio de lo psicótico, pero su misterio sigue siendo una incógnita.

L.Beà.

¿POR QUÉ ATARAXIA?

Es ataraxia un término griego, transportado también como ataraxía al castellano. Pero, más allá del original sonido de la palabra, su significado evoca lo más genuino de la cultura griega en cuanto ésta representa el ideal ético del intelectualismo moral. De ética se trata, en efecto.

El intelectualismo moral griego siempre comprendió que la vida feliz le corresponde al sabio; así, saber y felicidad vienen a coincidir. Este ideal de vida feliz cobre la máxima relevancia cuando los sistemas en que nos movemos entran en crisis. En tales momentos se produce una necesidad, casi física, de desplazar la angustia y reencontrar el orden y equilibrio interior. En este punto el sabio feliz es quien "sabe vivir", el conocimiento pierde su peso teórico y la filosofía adquiere un valor práctico, vital, que ayuda a desembarazarnos de los temores, zozobras o deseos que perturban el ánimo. Así lo entendieron Epicuro, estoicos y escépticos en la antigua

Grecia, e imperturbable consideraron que había de ser el ánimo de quien pretendiera llevar una vida serenamente feliz. Con matices diferentes, sobre supuestos teóricos distintos, recurren las tres éticas a la salvación individual a través de la ataraxia, es decir, la ausencia de inquietud, tranquilidad de ánimo, imperturbabilidad, apatía, pasividad al fin y al cabo, como actitud ante la vida y la realidad -en general- entendida como mudable, incomprensible, caótica o inexorable; ¡tan diferentes interpretaciones de lo real generando la misma actitud vital!

Si bien el término ataraxia es negativo por definición (el prefijo a es privativo, como sucede con imperturbabilidad), ¿ha de ser considerada la actitud de modo pesimista o cabe hacer de ella una actitud ante los acontecimientos razonablemente positiva? Todavía más, ¿no cabría optar, antes de asumir ese estado pasivo de ánimo ante la realidad que nos envuelve, una actitud transformadora, activa, rebelde, en que la acción sustituya a la falta de pasión?

La historia de nuestra cultura occidental nos ofrece ejemplos de cada una de estas tres visiones.

En primer lugar, hay que destacar la impronta que el estoicismo tuvo en el cristianismo, quien interpretó la realidad como regida por la Providencia y la inevitabilidad de los acontecimientos como expresión de la voluntad divina. Esta visión lleva a la aceptación del sufrimiento, la muerte, etc., con una impasibilidad de ánimo razonablemente positiva, que ahora toma el nombre de resignación cristiana y cuyo efecto más aparente es una envidiable paz interior.

Por otro lado, la ataraxia la encontramos en la literatura española como una actitud de escape y refugio ante la angustia y el pesimismo que producen la incapacidad del

hombre para transformarse a sí mismo y a la realidad política y social. Así lo incorpora Pío Baroja a través de Schopenhauer en "El árbol de la ciencia": Andrés Hurtado sólo encuentra transitable el camino de la abstención y contemplación indiferente de todo, llegando, incluso, al suicidio. Bien es cierto que la actitud imperturbable puede entenderse como el único modo sereno e inteligente de transitar por la vida sin obedecer a una situación circunstancial, pero las crisis normalmente generan estados de angustia y la obra de Baroja se gesta en la crisis de finales del siglo pasado (llamada nihilista, de valores, por Nietzsche) y de principios del XX, particularmente en España. Precursora del existencialismo, la angustia vital que Andrés Hurtado experimenta le llevará a la deserción, al abandono.

De lo comentado sobre Baroja tienen noticia nuestros alumnos de COU de letras, ¿será, éste, pues, el sentido que quisieron dar a la palabra Ataraxia, título de la revista, aquellos pioneros que tan esforzadamente lograron iniciar su andadura? ¿Será aquél otro, más suave y hedonista, de pasar por la vida sin problemas, disfrutándola y pasando de todo? No conozco la respuesta y espero descubrirla alguna vez en sus páginas. Pero, en cualquier caso, ¿no merece la pena emprender el camino de la acción mencionado anteriormente como alternativa previa a cualquier actitud vital pasiva y sin compromiso?

Desde aquí animo a intentar conocer la realidad política y social tan nueva que se está configurando ante nuestros ojos, a analizar las consecuencias de la acción científica del hombre sobre todas las formas de vida, a rebelarse contra acontecimientos como la limpieza étnica en la antigua Yugoslavia, que amenazan con convertirse en algo aceptable por

repetido, a ser artífices, finalmente, de nuestra vida hasta el punto que nos lo permita la presión de los medios de comunicación.

Teniendo en cuenta todos estos problemes y ya que aún no sabéis de vuestros propios límites, ¿por qué ataraxia?

C. Calvo

L'HOMME DEL SAC

"L'home del sac se t'endurà!", és la típica frase que els adults utilitzen per espantar els petits, perquè no facin maleses, perquè no parlin amb desconeguts, perquè no vagin sols de nit pel carrer...

"L'home del sac et violarà!". Aquest comença a ser el nou avís de les mares vers les seves filles.

Pel que fa a deshonrar, abusar, seduir, forçar, obligar..., els individus

de sexe viril, orgullós i fornit, són els que en saben més de la puresa, la innocència, la virginitat..., de les nenes. Es llancen sobre elles com el llop famolenc ho fa sobre les seves preses. Però és clar, ells, pobres, no en tenen pas la culpa! Ja ho diu la Bíblia que va ser Eva la que temptà Adam a menjar del "fruit prohibit".

El que succeeix és que la societat d'avui en dia està mal organitzada. Hi ha unes lleis totalment estúpides que ja fan bé de saltar-se-les! Per a què serveixen els drets humans, els drets de les dones...? Per a res! No se n'ha de fer cas d'aquestes bajanades. "Hom" és lliure de fer el que vulgui. "Que passa una rossa que fa molt de goig, doncs a aquella li faré la posició cinc, la vint-i-dos i la seixanta-nou". I ja pot estar contenta per ser l'escollida entre totes les altres.

S'estan posant de moda unes noves carnisseries. Segur que n'heu sentit a parlar d'alguna que hi ha prop de casa vostra. En la majoria d'elles es poden llegir rètols lluminosos que diuen: "ES VEN CARN DE FEMELLA FRESCA". Tenen uns taulells molt ben arreglats on hi pots trobar tota mena de condiments per als teus àpats preferits. Hi ha un gran assortit de mugrons talladets en juliana, pits salats de totes les mides, hamburgueses de glutis, llavis virginals encara amb la sang sense coagular..., fins hi tot, de vegades, ofereixen degustacions gratuïtes de clitoris fregidets. En fi, qualsevol peça que el paladar d'un home decent, pare de família, ja ha tastat.

"L'home del sac...". Vés a saber quina te'n farà d'aquí un parell d'anys!

M. Bernad

TODOS VERDES

En los cincuenta fue el existencialismo. Privaba estar deprimido, fumar como un loco y beber pipermin, sumidos en la profundidad del no pensar en nada. O del pensar en la nada, como aconsejaba el entonces joven Jean Paul Sartre.

En los sesenta fueron los Beatles (aunque a la gente dura le iban más los Rolling), Mao-Tse-Tung y el Che. Algunos escribían sueños utópicos en las paredes de la universidad, otros empujaban la utopía entre ladrillazos y carreras. Los de derechas peinaban raya y estudiaban. Los demás curraban.

El mayo francés fue la revuelta y, a la vez, el principio del fin. Algunos continuaron soñando en la revolución, y casi llegaron a tocarla con los dedos en lugares como Chile o Portugal. Otros se fueron al país de los sueños (que no se sabía muy bien si estaba en la India o en Berkeley), a unirse a los que bailaban fatuas danzas de amor, flores y LSD, con fondo

musical de Jimmy Hendrix, de Janis Joplin.

De sus cenizas renació el rock puro y duro (algo ya se había oído en los cincuenta), alimento de los jóvenes desheredados de los suburbios de las grandes ciudades de occidente, ya que el paro también se había reinventado. Pero en el mismo caldo surgieron también los *yuppies*, jóvenes triunfadores que (casi siempre gracias a la pasta que papá ganó especulando en los sesenta) lograban abrirse paso a codazos en la selva urbana. Si quieres un amigo cómprate un perro, decían. O monta una empresa y vende a tu madre. Entre los primeros, a los más desventurados los derribó a cokes el *caballo*. De los *yuppies*, entre infartos, caídas de la bolsa y comas de whisky de malta con coca (de la blanca), pronto se dejó de hablar.

Y así hemos alcanzado los noventa, la década mágica. Ahora hay donde elegir: puedes coger el SIDA, morirte de hambre en el Sahel, irte voluntario a Bosnia, trabajar de mercenario en Birmania, o hacerte ecologista.

Nos ha costado, pero ahí queríamos llegar. No está mal eso del ecologismo. No mancha y, además, mola. Te han dicho que el planeta se muere, a no ser que tú lo salves comprando papel reciclado, no rociándote la sobaquera con aerosoles, y pintándote de verde el hipotálamo (centro cerebral donde residen las emociones). Algo habrá de cierto. Siempre hay algo de certeza en todos los discursos y mucho de razón en todas las utopías. Pero por una vez, podríamos reflexionar y leer bien las instrucciones de uso antes de decidir si, también esta vez, no nos la estarán dando con queso.

De momento, eso de que el medio ambiente lo estén protegiendo los mismos que crean los problemas (AEG ahorra energía, Cebra sin cui-

da la capa de ozono, Persil los ríos, y MacDonalds el clima) me concederéis que es, al menos, sospechoso. Que los gobiernos occidentales se reúnan para prohibir la fabricación de CFCs invita a pensar qué estarán tramando. Que los ecologistas suizos consigan que sus industrias químicas no arrojen residuos tóxicos en todo el territorio helvético, hace que nos podamos preguntar qué estará descargando ese barco en aquella playa remota de Angola, llena de niños sin otra cosa que hacer que jugar y curiosear.

En primer lugar, seamos serios, y riámonos un poco: al planeta no le pasa nada especial. Además ya está acostumbrado a que le pasen cosas: de tanto en tanto le cae algún meteorito de varios kilómetros de diámetro y se le mueren los dinosaurios. Otras veces se le desmadran los volcanes. O se le extienden los hielos hasta las zonas templadas, con gran sorpresa y pavor por parte de los mamuts siberianos y de los elefantes de la Garrotxa (se dice que cuando las tropas de Aníbal cruzaron los Pirineos a lomos de proboscídeos, éstos encontraron el paisaje casi familiar. Y si no os lo creéis, leed en *La Selva Moral* de Albert Vilaró cierto cuento relacionado con las delicias gastronómicas del chorizo de elefante).

La verdad sea dicha, el animal autodenominado *Homo sapiens* se ha vuelto muy listo últimamente. Y quizá algo menos sabio. Las generaciones del siglo XX, que han visto nacer artilugios tan sorprendentes como la radio, la televisión, los aviones o los ordenadores, habrán consumido, ellas solas, más energía que todas las anteriores reunidas. Ciertamente es que si no fuera a costa de este consumo la mayoría de nosotros iríamos al instituto a lomos de un jumento (suponiendo que a alguien le interesase acudir a tan extraño lu-

gar), o más probablemente seríamos analfabetos, y moriríamos antes de cumplir los cuarenta años, de gripe, anemia, o de alguna infección intestinal. Más o menos el tipo de vida que llevan hoy en día la mayoría de los habitantes del planeta, a los que no les es accesible más energía que la que proporciona la combustión de unas ramas secas, o la de una boñiga de vaca amasada, prensada, y puesta a secar al sol.

Es el sistema de vida occidental lo que peligra y no el planeta. Probablemente habremos de adaptarnos en el futuro a no disponer de tanta energía, a usar el agua con más sensatez, a no poseer tantos objetos inútiles como los que llenan nuestras casas. Probablemente habremos de responsabilizarnos de compensar la desigualdad social que nuestro sistema de vida ha creado. Quizá descubramos entonces que somos algo más sabios. Y algo menos listos. Quizá descubramos que la Tierra no necesita a nadie que la salve.

A. López

EL LIBRO RARO Y CURIOSO

L'HERENCIA DE PROMETEU

L'Herència de Prometeu, lectures sobre el medi ambient, publicat a Pagès Editors, és el títol d'un llibre recentment aparegut en el mercat editorial. Es tracta d'un assaig que ha resultat finalista de l'última convocatòria, la IX, del premi d'assaig JOSEP VALLVERDU que es lliura en la nostra ciutat de Lleida. El seu autor és Antoni Lopez, biòleg i mestre, característiques les dues que, a fe, es troben ben representades en el llibre. L'una, en la informació que hi apareix, clara i directa, l'altra, en el caràcter pedagògic que té. Però no oblidem que és un assaig on l'autor exposa la seva pròpia visió del problema, que no és altre que el de la relació de l'home amb el medi ambient que l'envolta.

El llibre d'Antoni Lopez no pretén ser només una publicació que vingui, d'escreix, a augmentar la vasta literatura ecologista apareguda darrerament. Com ja sabem, l'allau informativa sobre un tema no sempre contribueix a treure'n l'aigua clara, més aviat l'enterboleix, per això aquest llibre vol ajudar a aclarir, críticament, moltes confusions que subsisteixen respecte de quines són les causes, els efectes i les solucions derivades de l'impacte de la civilització humana sobre la biosfera. I això, sense caure en el moralisme al·lisonador de molts textos ecologistes o en la simple acumulació catastrofista de pessimistes

dades que anuncien, amb pesada insistència, el judici final per a la humanitat.

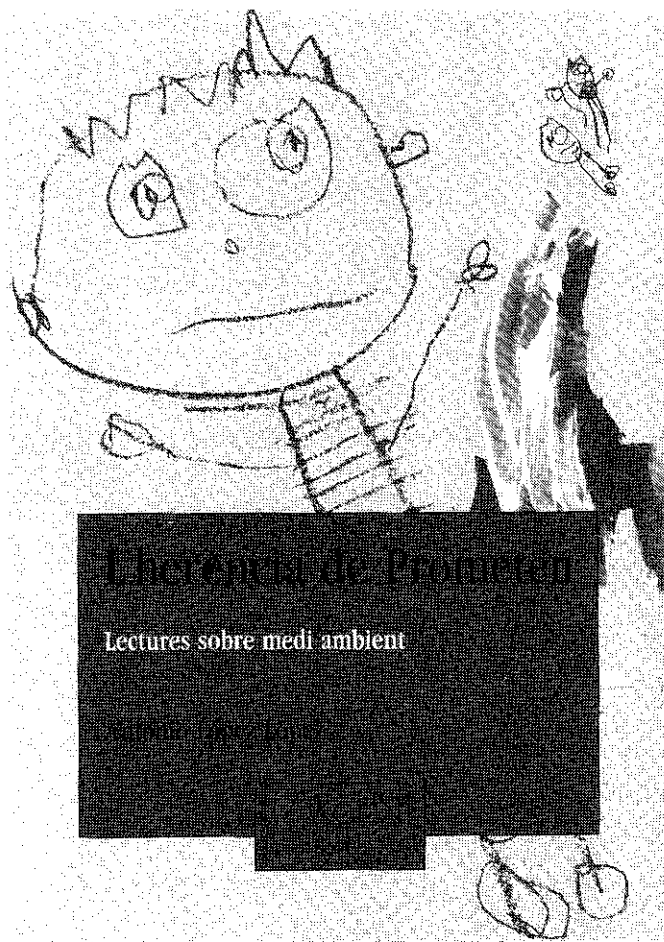
L'ecologia, diu l'autor, és una ciència que ha passat, per diverses raons, a mans de predicadors de tota mena i moguts per diversos interessos. I cito

papers principals: No se sap qui fa de Déu, ni de sacerdot, ni de pecador". Per tant, parlar d'ecologia ha de ser educar els ciutadans des d'una informació vera, sense ressons apocalíptics que només generen una por irracional que fa que hom se senti culpable sense saber de què i que impedeixen els autèntics i permanents canvis d'actituds que serien realment efectius.

Segons el llibre de la Teogonia d'Hesíode, el genial poeta grec del segle VIII abans de Crist, Prometeu fou un benefactor de la humanitat, desvalguda i famolenca, privada per Zeus dels beneficis de la ciència i del caliu del foc. Prometeu féu donació als homes de les dues coses i la seva sobergueria va ser castigada. Sobre ell caigué la ira dels déus i sobre els homes la necessitat del treball per a la subsistència. En una segona narració, *Treballs i dies*, Hesíode fa aparèixer Prometeu com a representant de la raça humana, amb tota la seva astúcia i intel·ligència, capaç de les més sublimes conquestes i de les turpituds més inversemblants. Així doncs, si Prometeu representa tota la grandesa i misèria de la humanitat, esperem que l'home, com a

part de la biosfera que és, sigui digne del regal de què fou objecte i que no haguem de lamentar la seva insensata saviesa.

R. Camats

literalment: "L'ecologia continua essent una ciència que ens ajuda a comprendre el funcionament de la biosfera, però al seu entorn ha florit, potser per a desgràcia dels sistemes naturals, una nova religió, on encara no estan ben distribuïts els

GUIOMAR, EL ULTIMO AMOR DE MACHADO

Pilar de Valderrama, *Memorias*, Plaza y Janés, Barcelona 1981.

La vida amorosa de los poetas interesa siempre mucho a sus lectores, sobre todo cuando ellos mismos, en sus obras, dan una importancia capital a ese sentimiento tan humano. Y como nos parece que la realidad tiene siempre mucha más fuerza que la ficción, buscamos siempre entre los versos, en el papel, las personas de carne y hueso.

Machado tuvo una juventud modernista y bohemia en la que no faltaron ni su ración de París ni, a buen seguro, los amores de urgencia. Más tarde, casi cuarentón y en Soria se enamoró y casó con la pobre Leonor, que murió a los dieciocho años. Ya cincuentón, escribió unos poemas a una musa que denominó Guiomar, la cual durante mucho tiempo se creyó que no existía de verdad.

Pero los tercios investigadores fueron acumulando evidencias que revelaban que Guiomar era el nombre poético de una mujer de carne y hueso. Finalmente, en 1981, Pilar de Valderrama desvela su identidad y publica sus *Memorias*, libro que comentamos. En él, una parte de las cartas del poeta a su musa salen a la luz.

Se trata de un fenómeno raro en la historia literaria: la dama idealizada por el poeta habla de sí misma, y nuestro interés por el poeta nos lleva a prestarle atención a ella, pues Guiomar-Pilar de Valderrama forma parte de Machado.

Como tantas veces ocurre en la relación vida-literatura, el conocer los pormenores vitales de los escritores suele traer algún desengaño, y algo de eso sucede con la autobiografía de Pilar de Valderrama. Se nos muestra a una mujer que ata su vuelo idealista -que lo tuvo como poetisa que fue- por miedo a romper una familia, la suya, ya en crisis; y que condena toda la actividad republicana del poeta. Nos dice Pilar:

“Yo sé que sin mi ausencia, Antonio no hubiera escrito muchas de las cosas que publicó en Madrid, Barcelona o Valencia durante la guerra; ni hubiera pronunciado algunas conferencias que no eran dignas de él.”

Coincidía en sus juicios con el hermano del poeta Manuel, y ella misma nos relata:

Fue en Salamanca, donde me encontré inesperadamente en el teatro a Manuel Machado, y aunque no le conocía personalmente le saludé emocionada deseosa de saber algo de Antonio; pero cuanto me dijo me dejó helada. Me habló de su preocupación y disgusto porque su hermano se hallaba en la zona contraria convencido plenamente de que España ya no era nuestra por haber sido vendida a los alemanes... Manuel añadió que su hermano, con su ingenuidad y buena fe -pues era como todos sabemos “en el buen sentido de la palabra bueno”-, al tomar por verdad lo que no era,

había reaccionado impulsivamente, cometiendo errores con los que él no estaba de acuerdo.”

Pilar de Valderrama y Antonio Machado se conocen en 1928 en Segovia. De muy buena familia, ella era profundamente religiosa y devota de sus obligaciones familiares. Tenía a la sazón treinta y seis años, mientras que el poeta contaba con cincuenta y tres. Aficionada a la poesía, había publicado dos libros líricos con no mala acogida por parte de la crítica. Mujer sensible y proclive a la melancolía, su temperamento triste se había acentuado

tras la muerte de su padre, a quien se sentía muy unida, cuando tan sólo contaba con seis años. Un largo internado hasta los catorce y un desafortunado segundo matrimonio de su madre agudizan su carácter triste. Casi como huida de su familia, se casa a los diecinueve años, pero no tiene suerte. A una mujer sensible como Pilar no le satisface un matrimonio tan convencional como llegó a ser el suyo: tres hijos muy amados pero un marido indiferente tanto a ella como a su poesía:

"Yo notaba que a mi marido no le agradaban mis aficiones... De él, he de decir, para ser sincera, que era inteligente en extremo, de gustos refinados y amante de la cultura y el arte, pero frío en su trato familiar conmigo y con los hijos."

Pilar se entrega, para compensar, a su papel de madre con intensidad, pero su matrimonio hace aguas. Tras diecisiete años de vida en común, en 1928, su marido le hace una dura revelación:

"Me declaró entrecortadamente que una muchacha con la que mantenía relaciones amorosas desde hacía varios años, había puesto fin a su vida arrojándose por un balcón... Conocía el carácter frívolo -en el terreno sentimental- de mi marido y me habría sido fácil perdonarle una aventura superficial -como en alguna ocasión ya me había sucedido-, pero esto era más grave y doloroso. El que hubiera entre él y otra mujer una ligazón de tanto tiempo, tan profunda como para que llegara a desembocar en un drama, no podía imaginarlo."

A Guiomar le tienta abandonar definitivamente su hogar, pero no se atreve a romper la familia y se retira a descansar temporalmente en Segovia. Enferma de los nervios, abatida, quizá para distraerse intenta conocer al gran poeta, que es por entonces profesor del Instituto segoviano. Y así comienza todo.

Por su parte, Machado, tras su exilio voluntario a la muerte de Leonor, parece haber superado la profunda tristeza y nos confiesa en sus versos: "un corazón solitario no es un corazón". El poeta, pues, pasada la cincuentena, cuando no lo esperaba, reencuentra el amor, alegría que bien pronto se complementará con la proclamación de la II República. Política y personalmente se ofrece a Machado una nueva oportunidad que no querrá desaprovechar en ninguno de los dos casos. Se encuentran dos almas melancólicas que se necesitan, y nacerá un

amor que duró hasta la muerte del poeta.

Si Machado, profundamente romántico, afrontó el escándalo que su boda con la niña Leonor provocó en Soria, no es difícil suponer que lo mismo hubiera hecho con la malcasada Pilar de Valderrama. Pero Guiomar no quiso destrozar su familia, como tampoco lo hizo su marido, que permitió que su amante se suicidara antes que unirse a ella y romper su hogar. Y la familia, por el bien de los hijos, se mantuvo sin amor sacrificando el que ambos conyuges habían encontrado fuera del matrimonio. Nos dice Pilar:

"Como yo no podía continuar en una situación equívoca con Machado, le hablé claramente diciéndole que -dadas mis circunstancias- por fidelidad a mis creencias, a mis hijos y a mí misma, no podía ofrecerle más que una amistad sincera, un afecto limpio y espiritual, y que de no ser aceptado así por él, no nos volveríamos a ver. No puedo olvidar la rapidez, el ímpetu con que me contestó: "con tal de verte, lo que sea". Y así fue como nació y quedó pactada una amistad singular -me llevaba 17 años- en la que yo encontré la ilusión del enamorado, la comprensión del amigo, la elevación del poeta."

Nuestro pobre poeta se encuentra ante la obligación de platonizar su amor si quiere conservar a Guiomar:

"El, sin embargo, tuvo la tortura de la barrera que nos separaba materialmente; aunque, espiritualmente para ambos, ¡qué unión de sentimientos!, ¡qué compenetración la de nuestras almas!" Los poemas de Machado no ocultan su sensualidad, de modo que nos podemos hacer una idea del galimatías en que se halla metido nuestro poeta:

"¡Y en la tersa arena,
cerca de la mar,
tu carne rosa y morena,
súbitamente, Guiomar!"

Se inventan un "tercer mundo", donde, cada uno en sus respectivas casas, gracias a las cartas que se escriben, se imaginan compartir un espacio común:

"Aquí, en nuestro rincón, Pilar, vida mía, empiezo mi carta... tus labios y ¡tus ojos! Tu cabeza adorada, tus manos... ya sabes que yo soy un poco pagano y para mí tu cuerpo es tan sagrado como tu alma... Soñé, sencillamente, que me casaba contigo,

después de una breve historia de amor... el resto del sueño no te lo puedo contar. Es demasiado feliz, aun para sueño."

Antonio Machado echa de menos una relación amorosa integral, aunque acepte lo que se le ofrece:

"Ya sabía que ibas a refirme, diosa de mis entrañas. Pero no me castigues a tu ausencia. Perdóname, seré bueno. Todo lo bueno que tú quieras. Te lo prometo, vida mía. Hablaremos muy formalitos... Es verdad que tu presencia me enloquece; pero yo me pondré la camisa de fuerza... El amor antiafrodisíaco -acaso no hay otro mayor- es un poco cruel y requiere cierta ceguera. ¡Cuántas veces he renegado de mis ojos!"

Y lo acepta con humor:

"Aguardo esta noche tu visita. Te escribo con gran dificultad porque tengo rotas mis gafas y miro con un solo cristal. Y gracias a que ese me queda... A pesar de Homero, el ciego y maravilloso poeta, los poetas necesitamos de los ojos, aunque yo alguna vez reniegue de ellos,

"Porque más vale no ver
fruta madura y dórada
que no se puede coger."

¡Qué santa eres!, y cada día más hermosa para tortura y orgullo de tu poeta."

Y así transcurrió este amor de Machado, consuelo de los últimos años de su vida. Se encontraban de vez en cuando en un café madrileño, se escribían mucho y fue para el poeta un amor imposible:

"Si tú pudieses vivir toda la intensidad de esta pasión mía y la conciencia que tengo yo de esta barrera que ha puesto la suerte entre nosotros, tendrías compasión de mí. Toda una vida esperándote sin conocerte, porque, aunque tú pienses otra cosa, toda mi vida ha sido esperarte, imaginarte, soñar contigo. Y cuando tú, al fin, llegas, diosa... Sí, yo lo comprendo, cuanto nos separa no es culpa tuya, y tú eres santa, buena y piadosa para tu poeta. Con todo, has de perdonarme que yo más de una vez haya pensado en la muerte para curarme de esta sed de lo imposible!... Yo pido a Dios todos los días tu felicidad, y porque te libre de sufrir lo que yo sufro..."

J. Costa

ELS ISARDS

Són pocs però van a per totes. Tenen nom de cabreta i, potser, s'ha d'estar una mica com elles per muntar un equip de futbol americà. Són els Isards, i en Carles Cuéllar el seu capità.

D'on sorgeix la idea de crear un equip de futbol americà?

D'un grup d'amics que fèiem INEF a Barcelona als quals ens agradava aquest esport i volíem practicar-lo.

Deus de tenir molts amics per aconseguir els 22 jugadors necessaris de cada partit...

(Rialles) No, el que passa és que vam fer bastant publicitat al diari, vam deixar fulletons als pubs de Lleida..., fins i tot vam donar un número de telèfon perquè la gent interessada ens pogués trucar...

Per què el nom d'Isards?

Per la cabreta... (Rialles) Tots els equips, tant espanyols com americans, tenen una mascota que acostuma a coincidir amb el nom del Club. Aquesta mascota està associada amb la localitat de l'equip. D'entre els noms que teníem vam triar aquest perquè va ser el que més ens va agradar.

I l'esponsor? Teniu algú que us ajudi en les despeses?

Tenim algun ajut de cases comercials, però és molt petit; tot ens ho pagem de la nostra butxaca.

Entreneu i jogueu al Camp Escolar dels Instituts. Per què aquest lloc?

Pels desplaçaments. Tant a nosaltres com a l'afició ens és millor jugar els partits a Lleida. Abans estàvem al Racó d'en Pep (Vilanova de la Barca), però quedava massa lluny...

Amb qui va a haver de parlar per aconseguir-ho?

Amb el president del CECELL. També vam mantenir reunions amb l'APA i amb els Directors dels Instituts. A la fi, vam signar un contracte per un any, prorrogable a un altre si tot anava bé. Llavors vam comprar les porteries (els tubs grocs en

forma d'i grega que hi ha a cada banda del camp) i vam arreglar el terreny de joc, tot això de la nostra butxaca.

Vau estar a punt de pujar a Primera Divisió, però en l'últim partit es va perdre l'oportunitat. Com es viu això des de dintre?

Va ser contra els Taurons d'Horta, el Dia dels Enamorats. Crec que no ha estat del tot negatiu que no haguem pujat a Primera aquest any, ja que encara som molt poca gent. Nosaltres som 30 jugadors i, en un partit se'n poden convocar fins a 40. De moment som massa pocs, però hem demostrat que podem estar allà dalt, només ens falta una mica de temps... L'any que ve.

Es prepara algun fitxatge important?

Res; seguim els del principi, amb alguna baixa i alguna alta, més baixes de moment... (Rialles) Però és una complicació, ja que molts de nosaltres hem acabat una carrera, alguns són de pobles, i fins i tot de Barcelona. Però hem fet algunes adquisicions de nois joves que tenen moltes ganes de jugar.

Què em dius de la vostra afició?

Em sorprèn gratament que vinguin famílies senceres a veure'ns. Hi ha molt jovent, sobretot, i homes grans, però no és un públic gaire reincident. Encara no tenim feta una afició forta.

Quines habilitats físiques són necessàries per jugar en els "Isards"?

No cap. Qualsevol noi pot jugar en els "Isards": és un dels nostres principis. Però además, hi han moltes demarcacions diferents i sempre hi ha alguna que vagi bé a les característiques de cadascú.

Això que em dius trenca de ple amb la imatge de jugador de futbol americà que tenim establerta.

És el que passa: molts nois amb ganes de jugar es tallen per aquest motiu, però insisteixo: qualsevol persona pot jugar en un equip de futbol americà; no cal ser ni

molt alt ni molt fort. Nosaltres tenim gent de 15 a 32 anys. Els més petits no juguen partits perquè la reglamentació no ho permet, però entrenen igualment.

El número que porteu a l'esquena, per quin criteri es regeix?

Els números estan ordenats de la següent manera: 1-19, Backers (defenses); 20-39, Running backs (corredors amb pilota); 40-49/90-99, Line backers (segona línia de defensa); 50-79, Tight Ends (línies, o també receptors de pilota); 80-89, Wide receivers (receptors de pilota).

Crecs que el futbol americà pot arrelar i esdevenir un esport tan popular com és, per exemple, en aquests moments el futbol europeu?

Jo crec que la gent està mal acostumada i és molt tradicional. Vénen a veure els nostres partits, però no a aprendre del joc; llavors diuen que no els agrada perquè no l'entenen. Además, el futbol americà té el problema de que no és tan dinàmic com, per exemple, el rugbi, que és l'esport més semblant.

També teniu un grup de cheerleaders?

La seva funció és la d'animar al públic i a l'equip amb els balls que fan. A més, als descansos distreuen al públic amb cançons que ja tenen preparades.

Quins plans teniu per la temporada que ve?

Hi ha una sèrie de prioritats: buscar més gent per poder anar seriosament i ascendir a Primera Divisió, i això per dos motius: per les lesions i per motivar l'equip. L'ideal seria arribar a formar un equip de unes 60 persones. Altres prioritats són trobar un "esponsor" i millorar el nostre nivell de joc.

Ja per acabar; si qualsevol noi o noia que llegeixi aquest article vol unir-se als "Isards", què ha de fer?

Venir a qualsevol dels nostres entrenaments els dilluns, dimarts i dijous, de 8.30 a 11 de la nit i demanar per mi o qualsevol altre jugador.

No són com els "Barcelona Dragons" encara, però el dia que ho siguin procureu haver-los vist en acció (un ja ho ha fet), perquè llavors les entrades per veure'ls seran tan cares que no ens ho podrem permetre. De tota manera, un partit de futbol americà, amb tot el sabor americà, només es pot trobar molt de tant en tant, cada cop que els "Isards" juguen en el nostre Camp Escolar.

C. Amunt

PREMIS RICART '93

Como presentación de los premios "Ricart '93", nuestra colaboradora Rocío Fernández ha realizado sendas entrevistas a los ganadores. En poesía triunfaron Cárol Carrera y Antonio Gómez, ambos alumnos de COU, que ofrecen la originalidad de ser coautores del poema *Carpe Diem*.

¿Por qué este título?

C y A: Porque el significado del poema es vivir el momento. Es un canto a la vida.

¿A qué obedece la autoría conjunta?

A: En Semana Santa llamé a Cárol por teléfono para tomar algo, y entonces fue cuando decidimos intentar escribir algo para el premio.

¿Qué escritores os han influido?

C: Shakespeare. ¿Por qué? Porque el personaje que firma nuestra poesía es Puck, de la obra *Sueño de una noche de verano*.

Tanto Cárol como Antonio son miembros del grupo de teatro del Instituto, y últimamente han presentado la obra *Concerto*, una de las triunfadoras del reciente festival de Solsona. ¿Puede existir alguna relación entre vuestro poema y el drama inglés?

C y A: Sí, porque es una clase de poesía que Puck podría recitar en el *Sueño de una noche de verano*.

Para finalizar, les preguntamos qué significa para ambos el premio, y nos respondieron al unísono que no lo esperaban.

Daniel Ibars, también alumno del "Oró", ha ganado el premio de prosa con su *Carta des de Roma*. ¿Por qué te presentaste?

Pensé que por ser el último año en que estaría en el centro, debería escribir algo decente.

¿Cuánto tiempo dedicaste a componer el texto?

En Semana Santa, aunque también presenté dos obras más, pero en castellano.

¿Crees que las clases son importantes para escribir?

Sí, porque en los tres textos que presenté al "Ricart" me han influido autores que he estudiado en mis clases de Literatura.

¿A que escritores te refieres?

Cela, Baroja y otros.

¿Cómo te influyeron?

Pues..., he intentado seguir las pautas estilísticas de la novela moderna de postguerra.

¿Qué significa este premio para ti?

Un reconocimiento de mi forma de escribir y un estímulo para seguir haciéndolo.

Y después siguió... "Me gustaría dedicar este premio a Félix Merino, que me animo para que escribiera".

UNA CARTA DES DE ROMA

Un altre cop, les notícies del butlletí de les vuit m'han despertat. Veritablement, degut a la posició exacta en què es troba la terra en aquests moments respecte del sol, passen uns segons de les vuit. I de les nou, i de tres quarts de set. Tant és, avui tot és tan relatiu...

Com cada matí, el locutor repeteix l'ordre jeràrquic de les notícies: internacional, nacional, successos, cultura i espectacles... Sempre anomena la mateixa gent. Tampoc no sembla que el temps s'hagi decidit a canviar. Em sembla que fins i tot qui parla darrera el micro repeteix sempre les mateixes paraules. I és que la rutina de cada dia m'és més insuportable.

Em llevo encarcerat i fins que no arribo a la cambra de bany, les meves pupil·les no s'han adaptat a la nova situació de lluminositat diürna. Pel finestrol del bany entra un raig frenètic de llum que indica que els termòmetres tornaran a passar dels 40°. Penso en quines ganes tinc que arribi un altre cop l'hivern mentre em raspallo les dents. M'afaito i tot ben fargat surto al carrer.

Just abans d'arribar a la porta que llinda amb el meu univers comú, obro la bústia. El diari, les factures del gas, la llum i de l'aigua, l'avís de l'assegurança perquè els faci efectiu la darrera mesada i una carta. Una certa teva! Fèia tant de temps que no en sabia res de tu que gairebé m'oblido que avui era avui, que m'havia despertat com sempre, que el butlletí havia repetit la jerarquització maniquea de les notícies, que les torrades se m'havien tornat a cremar..., no m'ho podia arribar a creure! He agafat un taxi i no he anat, com cada dia, caminant a la feina. En entrar a l'oficina he saludat tothom.

Encara no he obert la carta, però per primer cop en tota la meua vida professional, estic desesperat per a que arribi aviat el final de la jornada. Què hi deu posar!

Tornen a passar tres quarts de les dues. Encara em queden un parell d'hores més per acabar avui. De camí a casa pararé a la botiga i compraré un quart de quilo de carn picada per cuinar-me pebrots farcits. Una ampolla de vi d'Alella del 86 i, al bar, un bitllet de xocolata per a els postres..., què hi deu posar!

-Escolteu, si us plau! Què podríeu indicar-me com he d'omplir aquesta declaració de renda?

Gairebé m'havia oblidat que allí, davant meu, a l'altre costat del taulell, esperava una dona gran amb un gosset pudent des de feia un bon quart d'hora. Sembla estrany, però fins i tot m'havia oblidat que encara era a la feina. La meua feina! Atendre la gent que mai gosaria enganyar Hisenda.

* * *

Torno a estar tombat sobre el llit mirant el plafó que desperta la meua habitació de la foscor. Fa cinc minuts estava acabant de dinar amb el pare. No sé ben bé de què hem parlat, tant és! La única novetat que recordo del nostre diàleg és l'exercici de "zapping" que, entre plat i plat, el vell s'ha acostumat a practicar des que vam comprar el televisor amb "mando". Sense netejar-se les mans al tovalló, agafa goludament l'"aparatet" i, mentre jo sóc a la cuina, comença el ritus del "mass-media".

Ara, sobre el llit, mirant la lluna/plafó que gronxa del sostre de la meua habitació, recordo les teves darreres paraules. No puc pensar en res més. Estava tant segur que diries sí a la meua cita... Ring, ring, ring.

-Digui'm!

-Sí..., què hi és la Tx, si us plau?

-Sí, sóc jo.

-Hola, sóc en Jk -La meua veu començava a tremolar.

-Ja, ja t'he reconegut. Com, com v..., com va -sempre que t'entranques és quan més t'estimo-, va..., va anar per la costa?

-Oh, força bé! Per fi vaig poder acabar aquell maleït guió que em va encarregar TV3...

Va haver-hi un silenci forçat. Sempre he odiat parlar per telèfon amb la gent que estimo, però encara odio més els silencis telefònics puix que mai puc saber quina és l'expressió de la persona que hi ha a l'altra banda de l'auricular.

-Bé -vaig tallar decididament-, la veritat és que et trucava per saber si et venia bé que ens veiéssim aquest cap de setmana -anava llançat-. Fa temps que no baixo a LLD i he pensat que..., doncs, bé, que podríem sortir plegats...

-És, és, és... -com t'estimava!, és que no puc. M'és impossible perquè justament demà marxo a la platja amb els meus pares.

El meu cos fou envaït per un esglai del que encara em costa recuperar-me quan hi penso. Però estava decidit: o caixa o faixa.

-A quina hora marxes?... -suposo que vaig precipitar-me.

-Doncs no ho sé, però a primera hora del matí -haves sentenciat.

-Ah! Bé, doncs... -Estava desconcertat. Altres vegades hi hauria insistit, però el to de les teves paraules denotaven una seguretat implacable.

-Em sap greu, de..., de..., de... -T'odiava dolçament-, de debò. No sé...

-Tranquil·la, no pateixis. Tant és..., si de cas ja tornaria a trucar-te un dia d'aquests.

-D'acord.

-Val, arreveure.

-A, a..., a...

Vaig penjar l'auricular amb una energia continguda que em va sobrevindre de la manera més ridícula en arribar a la cuina. D'una en una, les llàgrimes em rodolaven per la cara tot tornant-me els records d'aquells dies en els que pensar en tu era viure plenament. Ara, la remor d'aquells dies em castiguen a la desesperança nit i dia. Tothora penso en tu. Penso en què, potser, vaig ser massa pesat, massa exclusiu. Al capdavant, massa egoista. Varen ser dos anys plens d'intensitat. De viure cada minut plegats, de projectes comuns que mai ningú no podrà tornar-me.

Ara, tres dies després d'aquella definitiva trucada, passejo sol els meus pensaments que enyoren el passat. Aquells dies quan èrem feliços. No vull pensar-hi més, però bé sé que necessito viure enamorat per continuar. De vell antuvi sabia que la nostra mai no podia ser una relació definitiva. Tampoc ho buscava, però acabar-se així, sobtadament, tan de cop... La soledat m'envaeix.

Dempeus sobre la catifa de la meua habitació, a petites passes arribo fins l'escriptori. Un bolígraf i un paper seran els darrers testimonis de la meua decisió. Escriure al Lluís. Potser ell sapiga alguna cosa. Potser ell pugui donar-me algun consell... Potser!

* * *

Ja només falta una hora per a que el cap de l'oficina repeteixi el que sempre crida per acomiadar-nos fins l'endemà: "Caballeros, és l'hora de plegar!". De fet, tant per mi com pels meus companys, aquesta frase ha esdevingut la consigna que ens obre la cel·la de treball per

tornar-nos, lliures, a la vida. I avui, per primer cop en els vuit anys que fa que treballo a la delegació 543 d'Inspecció d'hisensa, el cor em bateja com mai esperant les sis de la tarde. Què voldràs contar-me per què m'hagis escrit!

Estic amarat de suor. No puc més. Ara mateix és quan més calor fa i a causa d'aquesta estúpida normativa anti-tabac, ara no podem ni fumar a l'oficina. "No em fumis". Doncs què bonic! Com si jo hagués de prohibir la gent que es perfuma amb aquests horribles perfums que compren a l'engrós als grans magatzems, que m'empestin sempre que venen a preguntar com s'ha de fer per omplir el formulari. "No em perfumeu, si us plau". O bé, per tota aquesta gent que sempre parla cridant: "No em parreu, si us plau". I perquè no?: "No vestiu amb mal gust, si us plau". "Que totes les noies de cames boniques duguin mini-faldilla, si us plau"... Però bé, avui no tinc ganes d'estar malhumorat. Avui, no. Avui m'has escrit i això ho fa un dia especial.

-Caballeros, és l'hora de plegar! Hasta demà. El xava del meu cap és inconfundible, ja són les sis de la tarda!

He tornat caminant a casa, com de costum, però avui m'ha donat la lleugera impressió que tothom m'observava. Mirés qui mirés, la seva figura dirigia la seva mirada fixament cap a mi.

No sé si està malament de reconèixer-ho, però fins i tot em divertia pensar que era el centre d'atenció de tots: un policia local s'ha desempallegat d'aquell tarannà altiu que els caracteritza, i tot sonrient, ha aturat els cotxes i m'ha cedit el pas educadament; l'amo de la botiga, aquell mateix que mai no diu ni piu, avui m'ha dit adéu amb una bonhomia inusual; ja de matí, el carter ha vingut fins a casa meua per deixar-me la teua carta.

És clar, però, que cap dels carters no saben el contingut de cap de les lletres que reparteixen a diari. Si algun dia esbrinessin el contingut essencial d'alguna carta, fora difícil que arribessin als seus destinataris. Perquè una cosa és un sobre, una adreça i un remitent i altra molt diferent és: "Estimada Maria..., no puc viure sense tu! O bé, "Lluís, vull que sàpigas..." No! No cauré en la temptació d'intentar esbrinar que deus voler contar-me. Però, què hi deu posar?

* * *

Estimat Lluís,

Encara que fa vuit anys que no saps res de mi, vull que sàpigas que sempre t'he apreciat més que ningú. Sóc conscient que confessions d'aquesta mena no acostumen a ser molt normals als inicis de les cartes, però és que tu i jo mai no em estat uns amics normals. Si més no, jo sempre t'he considerat algú especial i em seria difícil reconèixer-te amb un altre qualificatiu que no fossi aquest.

Si bé puc encertar que la meua carta et sorprendrà, vull que sàpigas que aquesta serà la nostra última xerrada. I vull que em continuis recordant com sempre: rient, vivint la vida i gaudint de cada moment plenament. I es que hi ha moments en la nostra vida que les situacions transcendeixen sobre el destí de cadascú...

Tot just fa tres dies he decidit deixar la Tx. Ja veus, ni tan sols saps qui és... Bé, per dir-ho d'alguna manera ràpida, ella..., ella..., ella és la meua estimada. La dona per qui ho hagués fet tot. La persona que, tret de tu en aquell meravellós any que varem passar

plegats a Roma, només he estimat plenament i que, malauradament, encara estimo.

El nostre no va ser un adéu dramàtic. Ans al contrari, ella es va limitar a dir que no podíem veure 'ns aquell cap de setmana. Que havia d'anar a la platja amb els seus pares... Ja ho veus! Les seves paraules denotaven una seguretat tan ferma que hagués estat inútil insistir-hi. La conec tan bé... Sense crits, sense plors, gairebé sense dir-ho tot s'ha acabat.

Des que vaig penjar l'auricular a través del qual vam tallar definitivament la nostra comunicació, no he sortit de casa per a res. Tampoc m'he molestat en sortir de la meua habitació si no era per dinar o alguna necessitat per l'estil. No he anat a la feina en tres dies. Tres llargs dies en els quals només sento els comentaris de preocupació de la mare des de la cuina: "Aquest fill meu sempre ha estat massa enamoradís, un sentimental. Ja li passarà".

Però no. No, Lluís, aquest cop no vull pas que em passi. Diuen que ningú no mor fins que no esgota totes les seves ganes de viure. Doncs bé, a mi ja no me'n queden de ganes. No me'n queden gens. De fet, ara ja deu fer uns deu minuts que estic mort. Des que he començat a escriure aquesta carta, només tu i aquest amor que encara sento sou el meu epitafi.

Adéu, Lluís, sobradament saps que sempre he estat massa empíric.

* * *

La veritat és que l'àpat del vespre ha estat fora del normal. Acostumat a menjar de micro-ones, tot plegat són massa sensacions fortes per mi en un sol dia. I aquest canut que he fumats per postres, sincerament m'ha aturidit més del costum. Estic bé. Sol, però xeroi i content. Abans d'anar al llit tins alguna cosa a fer. He de llegir la teua carta. He de recordar aquell meravellós any que vam passar plegats a Roma, lluny de tothom, sols tu i jo, dos joves que saltant-se les lleis de la nostra societat es van estimar com cap altra parella gosaria fer-ho.

D'ençà que ens vam separar, sé que ara estàs treballant per a TV3; si no vaig errat, a l'equip de guionistes d'un important concurs setmanal. Sempre he sabut que, tard o d'hora, acabaries triomfant. Ara suposo que deus haver sentat una mica el cap, però jo encara et recordo quan, mirant-me fixament, vas proposar-me d'anar a Roma. I és que de tu sempre brollava vida. Crec que sempre t'he envejat per això. Tu, preparat per superar qualsevol parany, i jo, sempre preocupat per no trobar-ne algun de massa gran.

Miro al meu voltant. El meu pis de lloguer decorat amb mal gust. Una taula de tres potes, el televisor en blanc i negre, un llum sense flexo, unes estovalles roges i blanques... No! A partir d'avui tot això ha de canviar. La teua carta m'ha fet reflexionar. Potser sigui perquè estic sota els efectes del bon sopar i els millors postres, però la meua vida ha de donar un tomb de 180° a partir d'avui mateix.

De moment, ara aniré a dormir. Demà, en llevar-me, tornaré a veure la teua carta sobre la taula del menjador i em tornaré afortunat. Agafaré un taxi. No aniré caminat com cada dia a la feina. Saludaré tothom en arribar a l'oficina i esperaré neguitós l'hora de sortir. Soparé bé i, potser, abans d'anar a dormir demà obri la teua lletra... Potser.

Però, què hi deu posar?

D. Ibars
(Premi "A. Ricart" 93)

OCÀS ROENT

Mantenir la serenitat. Tot el que ha de fer és no esverar-se, contenir els esbufecs, prémer el gallet en el moment oportú...

En Conrad ha tingut prou temps per adonar-se que un militar el seguia. Accelera les passes i tomba la cantonada per gaudir d'uns segons en què recarrega la munició del seu revòlver. Tan bon punt com veu davant seu el soldat, el Conrad alça la pistola en un gest reflex, però l'enemic també l'esguarda amb el fusell enarborat!

El pit vellós del rival és l'objectiu a arremetre per al Conrad, que no separa la mirada d'aquell escut brodat a l'uniforme beix clar; sobretot, es concentra en les cinc sagetes nuades del dibuix. Comença el compte enrera, ambdós caçadors furtius cerquen la mateixa presa: la Vida. El dit índex d'un dels homes s'acosta caut al disparador...!

Les campanades de la Seu Nova ofeguen els dostrets; just quan toquen les vuit, el cos del soldat es desploma inert sobre l'empedrat, amb la bala entaforada al cor, fall de sang que recullen les llambordes. En Conrad, que ha estat ferit a l'espatlla esquerra, es mira les últimes convulsions de la mà de l'oficial, com si volgués, inútilment, copsar la vida que li fuig.

El vencedor doblega el coll cap enrera, tanca els ulls al temps que respira exhaust; sent el dolor del braç que sagna però on vertaderament pateix és a la consciència (batecs d'haver esquivat la Mort). Es decideix a observar per darrer cop les conseqüències -difuses per aradell que ha passat. L'hemorràgia gairebé el mareja. Abatut, fuig d'aquell lloc tan de pressa com pot.

* * *

-Conrad...!

El rellotge de l'oficina marca un quart-i-cinc minuts de les dues del migdia; fa una temperatura de març agradable, deguda sobretot a la mica de brisa que renova l'ambient continuament. És per aquest motiu que el Conrad, metòdic i prudent com sempre, col·loca el petjapapers-portallapis a la vegada sobre els fulls blancs, que comencen a rebel·larse contra la quietud del despatx. En Conrad, el col·laborador setmanal més jove d'El Correu Català, vesteix una brusa clara que harmonitza perfectament amb el to grisenc dels pantalons i de les sabates; duu unes lents de poca graduació, modernes, escaients a una persona jove i esvelta com ell. El cabell, del color de la fosc, pentinat cap enrera no lluu sinó fulgura.

-Conrad...! -torna a dir la veu d'en Pau- Ja han pres Tarragona i es comenta que a hores d'ara setgen Reus! Què me'n dius d'això, eh, Conrad? Com ens ho farem per seguir vius?

El periodista no respon res. Fa estona que resta pensarós (indiferent a l'aura de derrotisme) i amb els colzes sobre la taula, de manera que els punys li sostenen el mentó per cada costat. El plec de planes netes com una patena el manté absort.

-Conrad -insisteix- Faries el favor d'escoltar-me? Avui han mort el Sergi... El Sergi, sents?

El Sergi..., el Sergi, una veu que de sobte arriba al receptor com un eco atronador, i que el portarà a una tempesta sense horitzó. Conrad esdevé aleshores pàl·lid, desesperat. No explota exteriorment, sinó que plora en el seu fur inter, hermètic a aquell món llunyà que li és hostil amb la justícia.

El Sergi... -pensa el Pau-, el millor amic del seu company els deixa per sempre, convertint-se en una altra víctima que es cobra el futur del país.

* * *

Acaben de deixar l'oficina. No saben què dir-se perquè el cop de la mort del Sergi ha estat prou contundent com per a no poder establir cap comentari, com si el silenci que ara mantenen els dos companys fos un petit homenatge al catalanisme, i, a la vegada, un fossat mut on abocar la ira, sentiments continguts de rebel·lió.

Quan arriben a casa del Pau, vora l'estació de ferrocarril, el Conrad diu en un fil de veu:

-Ahir vaig matar-ne un -només en pronunciar-ho se li ennuega la gola.

-Com? -contesta atònit el Pau.

-Al capvespre, quan tornava a casa, em va seguir un nacional armat i... -li narra tota la història, fil per randa. Comenta que, encara que fos un enemic, es turmentava pensant que, fet i fet, també era una persona com ells, i potser pare de família i tot, i que, donant-hi voltes i més voltes, ha passat un matí de malson, sense esma ni ànim per a escriure res.

El Pau vol convèncer-lo en va que ha actuat lògicament mitjançant l'instint d'autodefensa, i li recomana que es faci examinar l'espatlla malmesa urgentment.

Finalment, s'acomiaden quan la gola del campanar anuncia l'avant-nit. El Conrad travessa maquinalment la Rambla Ferran. No para atenció ni tan sols als pocs carros que hi circulen. Al capdavant de la Banqueta troba la llarga cua que formen -com cada dia- desenes de persones a la porta del Magatzem de Vitualles, parant les mans per un miser mos que els sustenti una setmana més i així sobreviure a la vida. L'udol tenaç d'un gos mort de fam fa frisar el pensament general d'aquell seguici paupèrrim, sensació que també percep el corresponsal.

Com una greu premonició, tots aixequen la vista cap a la llunyania del cel, desitjant no veure allò que hom intueix. El neguit només perdura cinc minuts. L'atmosfera es tornaria, si fos possible, més tètrica. Lleida tremola i ofereix el pit nu que els avions no tardaran a escometre. Quatre passades de fum i por i llàgrimes i xiscles de nadons aliens al conflicte. Més d'un centenar d'ànimes i milers d'esperances consumides abans d'hora en un obrir i tancar d'ulls...

Com les del Conrad, que ha romàs ajegut panxa a terra, tremolant de fred, aferrat als articles que es disposava a enviar. Conserva encara el llapis entre les dents perquè el bramul dels motors no li rebentés els timpans si tanqués la boca.

En un darrer esforç, tracta de cloure el puny esquerre amb força i aprova d'lçar-lo..., però el debilita la ferida de bala del "nacional". Una ràfega de projectils aeris li duen l'últim respir abans de pronunciar en un murmurí: VISCA CATALUNYA...

J.M.Baldomà

(I.B. "Màrius Torres")

Finalista del Premi Ricart'93.

CARPE DIEM

Mal rencontre el clar de lluna, vanes ombres.
Com goseu vosaltres, abstemis de l'amor
fitar l'aparador de la cobejança?

Tu, Otello, que amb la teva gelosia
sospites, malviu i no deixes viure
amb la teva infantil tirania.

Tu, Narcís, que d'espills envoltat
contemples ta imatge enutjosa,
menyspreant els cossos candents de sensualitat.

Tu, Pigmalíó, que amb el teu poder
mous titelles assassines
que un dia tallen les cordes
per fugir del teu voler.

Tu, Innocent Victima, que pregues per no plorar,
colpeja la teva ment, alça't i fres drecera
per a continuar.

Tu..., Tu..., Tu...

Abandoneu-vos a la foscor del somni
i penetreu al món dels desitjos
on cap fal·làcia mundana us farà errar el camí,
on només el foc ardent dels cossos guia els instints.
Dins el somni la felicitat es respira,
els plànols vitals es confonen
i el cosmos batega la veritat
com un cor immortal, etern, efimer...

C.Carrera
A.Gómez
(Premi "A.Ricart' 93")

LA VELLESA

Mans esquitxades d'apagats colors
que l'atzar escampa amb el pas dels anys;
ja s'atansa la mort tancant les flors,
la vida perd la llum per mals estranys.

Gestos entristits i mans tremoloses
com fulles de pollancre a la tardor,
que pengen de velles branques carneses
on ja ha madurat del tot la llavor.

Solitud i saviesa en la mirada,
el seu rostre, desert farcit de dunes
on l'escalfor dels records no s'apaga.

Cabells fràgils, pètals de margarida
que moren damunt la verdosa gespa,
jardí amb aromes desiguals, la vida.

O.Bertrán
(I.B."Màrius Torres").
Finalista del Premi Ricart' 93

Assassinato en el Joan Oró

Presentamos en este número de ATARAXIA la segunda entrega de la emocionante novela que se desarrolla en nuestro centro. Se debe a la pluma de Cristina Beà, y esperamos que muchos de vosotros, curiosos lectores, os animéis a continuar este relato. Os recordamos que en el primer capítulo apareció asesinado, en la parte trasera del Instituto, un alumno de COU llamado Joan, colaborador de esta revista, sin que se sepan bien las razones.

II

Feia dies que no havia vist ploure d'aquella manera. Allí al darrera de tot de l'aula i vora la finestra contemplava la pluja que en aquells moments devia estar netejant el cos del meu amic, el meu amic Joan.

Cap allà a les quatre de la tarde la policia va deixar-nos anar cap a casa, i la tensió que s'havia produït entre els alumnes es podia sentir per tot el pati. Jo estava molt confós i no tenia gens de ganes d'anar cap a dinar... quin fàstic!, quina merda!!! Tot sol em vaig dirigir cap a les grades i, allí, hi vaig trobar molts companys de l'institut que tampoc tenen gana per dinar..., que vulgar em sentí en pensar això..., però i què?, eh!, i què? En aquells moments tot em semblava vulgar, fastigós i repugnant, tan repugnant que vaig vomitar a les grades, enmig d'una multitud d'estudiants plorant desaferradament sota la pluja que queia, incansable, sobre els joves cosos de tots els companys que es trobaven allí.

Feia una estona que estava assegut a les grades quan em vaig adonar que tenia el cos mullat. Em vaig aixecar per anar-me'n ja cap a casa i llavors vaig veure que arribava el cotxe dels pares d'en Joan. Van passar per la meua vora i, quan ja eren uns metres endarrera, el cotxe es va aturar i la Glòria, la seva mare, em va mirar amb llàgrimes als ulls.

-No es preocupi, ja passaré a finals de setmana...

Sense que m'ho digués, ja vaig entendre el que la Glòria em volia dir. Pobre dona..., pobre Joan...

Els enterraments mai no m'han agradat i el del Joan no va ser una excepció. Me n'haguí d'anar a mitja conferència del mossèn, que anava alabant al pobre Joan sense haver-lo ni tan sols conegut. Quina hipocresia... Jo, jo sí que hagués pogut parlar d'en Joan..., el perfecte alumne...

Aquella setmana fou un calvari per a mi i, ben segur, per a molts d'altres.

Era divendres i jo ja pensava que la casa d'ell devia d'estar més "transitable" que els altres dies que havien passat. Abans de prémer el botó del porter automàtic, unes llàgrimes anaven regalimant galtes avall. "Tranquil..., tranquil, noi...", pensava tot prement amb força les dents per aguantar-me el plor.

-Glòria? Sóc el Llorenç.

-Ara t'obro. Puja...

La dona em donà total llibertat per estar tota l'estona que volgués a l'habitació del meu amic. Em digué que m'emportés tot el que desitgés, que ja no ho necessitaria ningú (el Joan era fill únic).

-Posa música, si vols...- i la pobre dona, en un estat d'extasi i confusió és dirigit cap a la cuina.

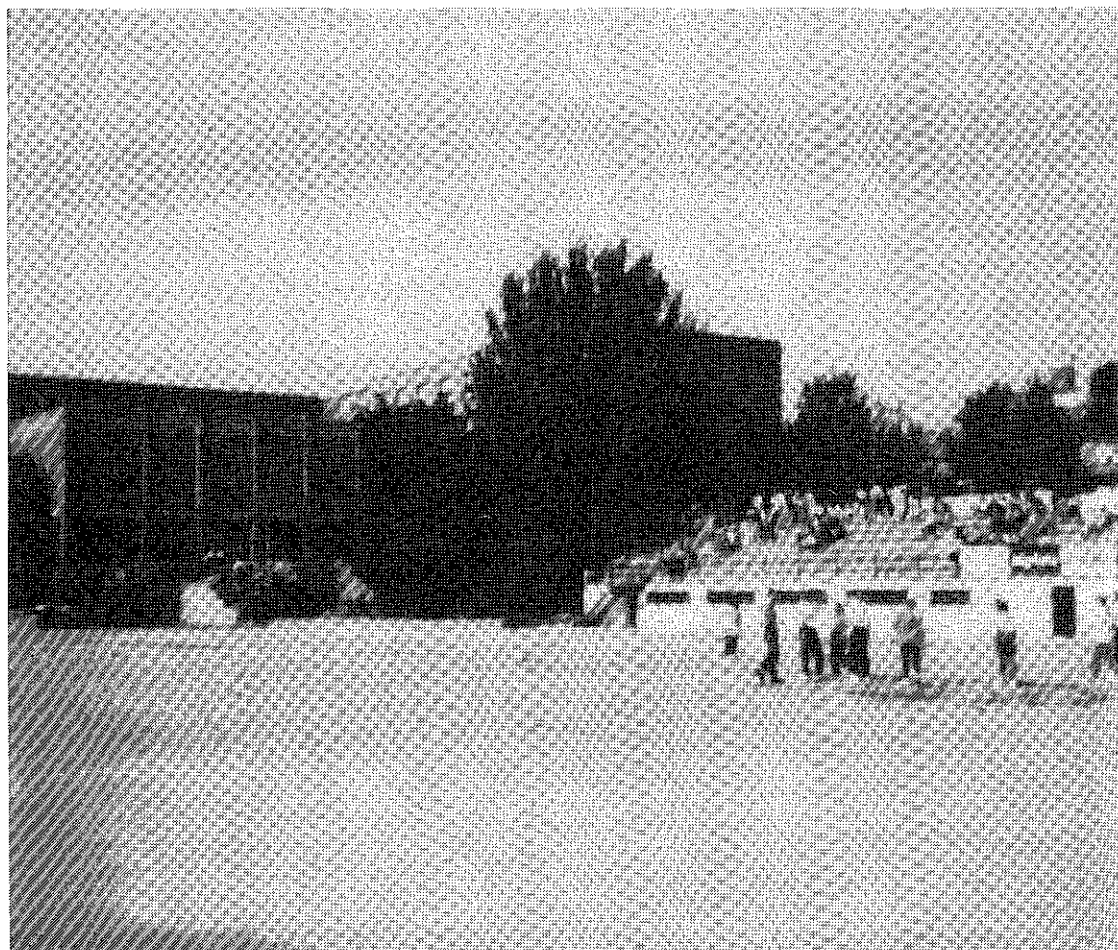
Vaig pitjar el "Play". M'ho temia: BARRICADA.

"Estás asustado,
tu vida va en ello,
pero alguien debe
tirar del gatillo."

Jo era l'únic que sabia on tenia amagat el seu diari personal. Consistia en quatre llibretes amb fulls quadriculats. La música s'escampava per tota l'habitació. Em tremolaven les mans en tombar els fulls. La primera llibreta, el primer quadern corresponia al primer curs de BUP, i així fins arribar a COU: l'únic quadern que restava per acabar...

"Ya no tienta a la suerte
porque la suerte ya está echada..."

Mentre anava llegint i escoltant BARRICADA, plorava tot recordant les històries que el Joan s'havia molestat en escriure en el seu diari. En el quadern de COU havia de trobar alguna resposta a l'assassinat. Allò s'havia de resoldre el més aviat possible i jo no em pensava quedar assegut mentre el cas d'en Joan es podria en un arxiu de la policia. Em vaig jurar resoldre l'assassinat del meu amic. Al preu que fos, jo enxamparia al miserable que havia comès el crim. En el darrer mes del quadern començaren a sorgir respostes...

NATURA MORTA

Del laberint de ciment,
pudor d'igualtat, antinatural, asfixiant.
Homes de fum,
aigua de plàstic,
arbres de la mort.

...Els dies de color d'albercoc.
Què són els estels sinó aranyes-
i els núvols, cotó?
Vull que torni a ésser un espill
i que em torni a mullar.

Potser la primavera a les meves galtes
i amb els peus emblanquinats.
Potser els colors ballaran amb el sol
i els peixos, a l'aigua, se'n riuran.
Potser el somni s'ha acabat.

Del munt de brutícia,
baralles del rei i de l'intrús de la creació,
corro cap al Cosmos.
I, quan la vida m'enganya,
m'amago darrera d'un poema.

C. Carrera

* * *

HETAIRA

Veó en tus formas el Dios que nunca tuve.

Refugio del mundo en que malvivo,
logras que vuelva a confiar en lo humano.

Vuelve a deslizar tu lengua por mi cuerpo fatigado.
Besa las heridas de mil incruentas batallas.
Haz que afloren los dulces jugos de mis entrañas.

Y en el azul de tus ojos.
Y en la suavidad de tus labios.
Y en la calidez de tu saliva.

Veó en tus formas un Dios que nunca tuve.

V. Vélez

